

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 44.

ΤΟΜΟΣ Β'.

22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΑΦΟΥΣΙΑΝ

Τὴν δευτέραν λοιπόν, αὐγούστου 3, ἀπῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου Παδᾶ-Λιγᾶν εἰς Ἀφουσίαν, διαπεραιωθείς διὰ μικροῦ πλοίου εἰς τὸ χωρίον Ἀραπλᾶρ, ἢ καθ' ἡμᾶς Ἀράπιδες. Ἡ νῆσος Ἀφουσία στερεῖται τοῦ εὐτυχήματος τῆς δι' ἀτμοπλοίου συγκοινωνίας μετὰ τῶν λοιπῶν παρ' αὐτῇ νήσων, ὥστε διὰ μικρῶν πλοίων γίνεται ἡ εἰς αὐτὴν μετάβασις καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς εἰς ἑτέρας. Ἐν τούτοις τυγχάνει γνωστὴ κατ' ὄνομα πᾶσιν ἕνεκα τοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς πέριξ ἐπαρχίας ἀποσταλλομένου οἴνου, ὅστις ἔδωκεν αὐτῇ δημοτικότητά τινα, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀνίσχυρον εἰς προδιόδοις τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς τῶν κατοίκων καταστάσεως καὶ τοῦτο τερμῆριον ὅτι δημοτικότης ἢ ἀπλῶς ψιλὴ γνῶσις ὀνόματος ὀφειλομένη εἰς τὸν οἶνον ἐστὶ μὲν. Ἴσως, εἴπερ ἐκέκτητο ναυτικὸν ἢ Ἀφουσία, καθὼς εἶχεν ἄλλοτε ὁ Μαρμαρᾶς καὶ ἡ Κοῦταλις, ἴσως εἴπερ εἶχε διαρκῶς ἢ τῆς Προικοννήσου μητροπόλεως ἀρχιερεῖς, οἳοι ὑπῆρξαν ὁ Ἀνανίας, ὁ Κοσμάς, ὁ Σαμουήλ, ἄλλοιόν ἤθελεν ἔχει βαθμὸν ἀναπτύξεως, ὑλικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἢ πτωχὴ νῆσος. Ἀλλ' ὅστις ὑπ' ὄψιν ἔχει πάσας ταύτας τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀτυχίας, ὅστις πληροφορηθῆ ἑπιτοπίως ὅτι ὑπὲρ τὸ τρίτον τῆς νήσου μέρος αἱ ἀμπελοὶ κατέχουσιν αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὸ βατοπεδινὸν μετόχιον τὸ κείμενον ἐπ' αὐτῆς, ἐπίσης δ' ἰκανὸν μέρος ἐστὶ κτήμα κατοίκων τινῶν τῆς νήσου Κουτάλεως, καί, τὸ κυριώτερον, ὅτι κατὰ τὰ περὶ ταῖς ἐπαισθητικὰς ἐδλάθησαν αἱ ἀμπελοὶ, συνεπεία δὲ τῆς ζημίας ταύτης τὸ ἐπὶ τῆς νήσου κτήμα ἠλαττώθη, οὐδαμῶς ἠθέλεν ἐκπλαγῆ ἐπὶ τῇ καθόλου πενιχρότητι. Συνεπῶς ἐφάνη παράδοξος καὶ πῶς ἀνεξήγητος ἡ εἰς Ἀφουσίαν ἐπίσκεψις ἀνθρώπου, μῆτε πρὸς ἀγορὰν οἴνου μεταβαίνοντος, μῆτε πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀμπελῶν,

ἃς ἐπιμελοῦνται καὶ καλλιεργοῦσιν οἱ Ἕλληνες τῆς νήσου κάτοικοι, μῆτε πρὸς ἀγορὰν καρπῶν, οὐς παράγουσιν οἱ κῆποι, οἱ εἰς τὴν κατοχὴν καὶ καλλιέργειαν διατελοῦντες τῶν ἀγαθῶν ὀθωμανῶν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Ἀραπλᾶρ.

Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τὴν 3 αὐγούστου μινὸς διεπεραιώθη ἐπὶ μικροῦ πλοίου, ὅπερ ἐκυβέρνα καλὸς ναυτικός. ὄνομα φέρων ἑλληνικόν, ἀνευ μορφῆς ἑλληνικῆς ἐν τούτοις. Εἰς τὰς νήσους ταύτας ἤκουσα μετ' ἐκπλήξεως, ἴσως καὶ λύπης τινός, ὅτι στρεβλοῦνται ἀνηλεῶς τὰ καλλίτερα τῶν ὀνομάτων ὁ Μενέλαος γίνεται τι ἀγριάκουστον μεταβαλλόμενος εἰς Μέον, ὑπὸ δὲ τὸ πιναρὸν περίβλημα τοῦ Πολυοῦ οὐδεὶς εἰκάζει κρυπτόμενον τὸν Πολυδώρον, ὡς ἐκαλεῖτο ὁ πλοίαρχός μου — ἡλλοιωμένους ὄμως.

Τὸ χωρίον Ἀραπλᾶρ κεῖται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Ἀφουσίας, ἀποκλειστικῶς ὑπ' ὀθωμανῶν οἰκούμενον, ἀνθρώπων ἐργατικωτάτων, γεωργῶν, ἀποτελούμενον ἐξ ἐννενηκοντα σχεδὸν οἰκογενειῶν· τινες τῶν κατοίκων λαλοῦσι τὴν ἑλληνικὴν, ὡς ὀμιλοῦσιν αὐτὴν οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς νήσου, δηλαδὴ τοῦ χωρίου τῆς Ἀφουσίας, ἐξ οὗ καὶ ἡ νῆσος ἔλαβε τὸ ὄνομα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς ὁ μετέδωκεν αὐτῇ τὴν ὀνομασίαν· τὸ χωρίον τοῦτο, τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχον ἀπὸ τῶν Ἀράπιδων, ὡς καλοῦσι κοινῶς τὸ χωρίον Ἀραπλᾶρ, κεῖται πρὸς τὸ δυτικὸβόρειον, οἰκούμενον ὑπὸ διακοσίων μόλις οἰκογενειῶν, τοσούτονολον ὁμογενῶν, ὀρθοδόξων.

Ἀνερχόμενος μετὰ τοῦ ὀδηγοῦ μου λόφον ὑπερκειμενον τῶν Ἀράπιδων, ἔμαθον ὅτι, κατὰ τὸν ζυγὸν ἀκριβῶς, ἀφ' οὗ ἀρχεται ἡ πρὸς τὸ χωρίον Ἀφουσίαν κατάβασις, ἐν τοποθεσίᾳ φερομένη τὸ ὄνομα «Ἁγίου Κωνσταντίνου», εὐρέθησαν πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὡς καὶ κατὰ τὴν τοποθεσίαν «Συκαμίνεας» (τουρκ. ντουτ-γεσι), πλῆθος ἀγγείων ἀνευ γλυφῶν καὶ γραμμάτων, ὡς καὶ κεραμίδες ἐπιτύμβιοι, ὧν μία μόνον εἶχεν ἐπ' αὐτῆς παραστάσιν τινα· πάντα ἐθραυσθησαν. Ὅταν οἱ χωρικοὶ ἀνευρίσκοντες ἀγγεῖα παλαιά

βλέπωσιν ὅτι ἐντός εἰσὶ κενά, θραύουσιν ἐξ ὄργης, μὴ εὐνοθεύτες ὑπὸ τῆς τύχης εἰς εὐρεσίαν θησαυρῶν ἐν αὐτοῖς ἢ δὲ κεραμίς ἦν ὡσαύτως αὐτοῖς ἀχρηστος οὔτε ταμάχια, δυστυχῶς, αὐτῆς ἐσώζοντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἑμῆς εἰς τὴν νῆσον ἐπισκέψεως, οὔτε πληροφορίαν ἠδυνήθησαν ἵνα μοι παράσχωσι περὶ τῶν ἀγακαλυφθέντων ἄλλοτε τυχόν ἐρειπίων οἰκοδομῆς εἰς «Ἅγιον Κωνσταντῖνον», ἔγθα πιθανῶς ἠγείρετο μονόθρονον ἢ ναός· ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγγείων τῶν εὐρεθέντων ἐκεῖ ἦν ἀνεξήγητον εἰς ἐμέ, καθὼς ἦν ἀνεξήγητος εἰς τοὺς κατοίκους ἢ ἐπιμνημῶν μου, μεθ' ἧς ἐξήτουν εἰδήσεις περὶ πλίνθων καὶ κεραμιῶν βυζαντινῶν, περὶ ὧν ἔδωκα πληροφορίας ἢ μάλλον ἀδηγίας ὄσας ἠδυνάμην.

Εἰς τὸν πρῶτον ἱερέα τοῦ χωρίου κ. Ζαχαρίαν, ἀρχιερατικὸν ἐπιτροπὸν, ἐπέδωκα τὴν ἀστυακτικὴν τοῦ μητροπολίτου γραφήν, ἦν ἐγγνόσε μὲν εὐθέως ὁ κалός τοῦ Ὑψίστου λειτουργός, ὡς καὶ ὁ βοηθός αὐτοῦ νομίζω ὅτι δυσκόλως ἐννόησαν οἱ πρόκριτοι—εἴπερ ὑπῆρχον ὅλως τοιοῦτοι—διότι οὐδεὶς παρέστη πρὸ ἐμοῦ, πλὴν τοῦ πρωτοψάλτου—βραδύτερον ἐπληροφροσθήην περὶ δύο καλῶν προύχόντων, οἵτινες ἀγαθῆς θελήσεως μετέχοντες ἠδύναντο ἵνα πράξωσιν ὑπὲρ τοῦ τόπου καλόν τι.

Ἀπλῆ ἐπίσκεψις εἰς τὸν ναὸν τῆς Κοιμήσεως ἐγγνώρισε μοι μικρὰ πράγματα, μάτην ὅμως ἐξήτησά καὶ παρὰ τῶν ἱερέων πληροφορίας. Ἐπιπλάσθαι ὄμο μόνον εὐρεθεῖσαι ἐντός τοῦ ναοῦ, ἢ μὲν ἀναθηματικὴ πιθανῶς, ἢ δὲ ἐπιτύμβιος, οὐδὲν ἔδωξάν με· ἢ δευτέρα ἰδοῦ τί λέγει

**ΕΝΘΑΚΑ
ΤΑΚΗΤΕ
ΤΟΠΕΔΙ
ΤΡΥΦ**

καὶ ἀνήκει εἰς τὰ πρὸ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἐτη, μετῆνέχθη δὲ βεβαίως ἐξώθεν καὶ ἐρρίθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, χοροστατοῦσα μεθ' ἑτέρων τεμαχίων μαρμαρίων καὶ πλάκων, δεκνυσουσῶν τὴν πενιχρότητα τῶν χρόνων, καθ' ὅσας ἀνυγέρθη ὁ ναός. Ἡ σημερινὴ οἰκοδομὴ συντελεσθεῖσα τῷ 1833, ἀλλ' ἢ ἀρχαιότερα τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν εἰκόνων, παραστατικὴ τῆς κοιμήσεως τῆς Θεομήτορος, ἐξωγραφήθη τῷ 1749 (ΑΨΜΘ). Ὁσαύτως ἐκ τοῦ Κόδικος τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ναοῦ διαχειρίσεως οὐδὲν μαθάνομεν ἀρχαιότερον τοῦ 1812. Ἐξώθεν ὅμως τοῦ ναοῦ διέκρινον ὀλίγα λείψανα κτιρίων ἀρχαίων, ἀλλ' ἀκόμῃσιν, τεκμήρια τῆς ὑπάρξεως παλαιοῦ ναοῦ. Μάτην ὡσαύτως ἠρεύνοντα βιβλία τινὰ παλαιὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, μήπως ἐν ὧν καὶ περισελίδοις καὶ τοῖς πινακίδαις αὐτῶν εἴρω ἀποσημείωματα διακρίνοντα τυχαίᾳ τινὰ συμβάντα, καταστροφάς, ἀνεγέρσεις, ἀνοικοδομήσεις, συγκοιμήσεις, ἢ τι τοιοῦτον. Μάτην ἐν ἑτέρῳ μικρῷ ναῷ τῆς ἁγίας Παροικεῦσς ἐξήτησα ὑπὸ πνεῦμα παρόμοιον. Εὐρὸν μόνον ἐπώνυμον ἁγίασμα, οὐδὲν μοι παραδεικνύον τεκμήριον ἢ ὑπόμνημα βυζαντινῆς τέχνης. Ἐξο τοῦ χωρίου εὐρίσκονται ὀλίγιστα τοιαῦτα.

Ἄλλ' ἂν καὶ ταύτων τὰ πενιχρὰ ἐρείπια, οὐδὲν μὲν προδιβάσσει τὰς περὶ τοῦ ἰσαρηκοῦ τῆς νῆσου

παρελθόντος ἐρεῦνας ἡμῶν ἢ ἀφ' ἑτέρου τὰ ὀνόματα ἥκιστα πρὸς τοῦτο συμβάλλοντα. Οὐ μακρὰν τοῦ χωρίου τοῦ τῆς ἀπὸ φερόντων—διότι περὶ τούτου μόνον ἡμῖν ὁ λόγος ἔσται—εὐρηται ἁγίασμα, τίτλον φέρον «Ἁγία Τρίτη», τίτλον, ὅστις οὐδεμίαν ἀκτίαν προχέει φωτὸς ἐπιτῶν ἐκαστῶν βυζαντινοῦντων ὅτι, ὅπου νῦν ἁγίασμα, ἐκεῖ παρὰ τὸν βυζαντινοῦν ἀπὸ τῶν ὁμώνυμος ναός. Τίς ὁ πᾶτρων ἱερός τοῦ ναοῦ;

—Τίς ὁ πᾶτρων τῆς ἡγιασμένης πηγῆς;— Ἡ μνήμη τοῦ ἁγιάσματος εὐρεῖται τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα. Πέριξ σῶζονται θεμέλια τετραγώνου μεγάλης οἰκοδομῆς. Οὐ μακρὰν ὡσαύτως τοῦ χωρίου βλέπει τις λείψανα μεγάλης ἐπίσης οἰκοδομῆς, ἀριστέρα τῷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν λιμένα πλὴν ὑπερθύρου τινὸς φέροντος ἐπ' αὐτοῦ σταύρον, οὐδὲν μνημεῖον ἔσθην, ἀλλὰ πλῆθος στειρῶν ἐμφορτῶν μοι τὴν ἄλλοτε ὑπαρξίαν οἰκοδομῆς τῆς κεραμιῶν πηλοῦ. Οἱ κάτοικοι νομίζουσιν αὐτὰ λείψανα ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, οὗτω δὲ καλοῦσι καὶ νῦν. Αἱ γυναῖκες τοῦ χωρίου, κυρίως αἱ μητέρες, ἀδελφαὶ καὶ σύζυγοι τῶν ἀποδημούντων ναυτῶν, πιστεύουσιν—ἢ τοῦλάχιστον ἐπίστιον ἄλλοτε ποτε—ὅτι εἴπερ ὁ ναυτιλλόμενος ἔμενε μακρὰν τῆς πατρίδος ἐπ' ἀνέμων ἀντιξέων κωλύμενος ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἴσκει ἵνα θυμώσων αὐταὶ περιφερόμενα περὶ τὰ ἐρείπια τρις, ὅπως μεταβάλωσι τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀνέμων, καὶ εὐκολύως τὴν ἐπάνοδον. Ἄγνοα ὅμως εἰ, πολλῶν ἄμα ναυτῶν τε καὶ πλοίων κατ' ἐναντίας πλεόντων διευθύνσεις, ἠδυνήθησαν ἵνα τυχῶσι τῆς ἐπιδοσφῆς.

Εἰς τρεῖς τοποθεσίας ἐπέστυσσα προσοχὴν, καὶ τὰ ἐρείπια τούτων περιβάλλει καὶ παραδόσεις τις ἔχουσα ἱστορικὴν πρὸς ὑπόστασιν. Πρὸς τὰ νότιον τοῦ χωρίου, εἰς ἀπόστασιν οὐκ ἐγγύην, ἀνευρέθη πρὸ τῶν ἐτῶν μαρμαρίων ἁγίασμοῦ—ἡλιθία, πεθορασμένη νῦν ἐν πολλοῖς, κηλιδωκὴ τὸ σχῆμα, παχυτάτη, φέροι τέσσαρας ἐπ' αὐτῆς ἀνακαλύφτους μορφάς παρ' ἡμέσας γινόμενας ἐξέτιλους, καὶ τετραγώνου ἐπιμήκη θήκη, ἴσως πρὸς ἀπόθεσιν τῶν διὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν κρημῶν, ἐγὼ νομίζω αὐτὴν βωμῶν οἱ ἐπ' αὐτῆς ἀναγεγυμμένοι ἄγῳρας ἀνγερτοῖσι ἀλλήλους οἱ ἀπόσφω ἐξ ἀγῳρας. Περὶ τῆς ἱερᾶς φιάλης σωροὶ πέτρων πολλοὶ, οὗς ἀταρταχῶς ἀφῆκα ὄσοι κρημῶν, κίονες θεταμμένοι τὰ πάντα μαρτυροῦσι τὴν ὑπαρξίαν οἰκοδομῆς παλαιᾶς εὐρυτάτης.

Ἀνωτέρω ταύτης, ὑψηλοτάτη καὶ ἀκρότατη τοῦ βατοπεδίου μετοχίου, τοποθεσία τις στειρῶν ἀνάπλευς, «Ἐκκλησιόσσα» καλουμένη νῦν, ὑποδεικνύει ὅτι πρὸ χρόνων ἠγείρετο μονόθρονον τι κατ' αὐτὴν ὕδατος πηγὴ κατωτέρω κειμένη τῆς Ἐκκλησιόσσης, ἀποκαλεῖται «Βρύσις τοῦ σταγοῦ», λέγεται δὲ ὅτι μοναχὸς τις ἀγένης αὐτόθι μονάζων ἔδωκεν εἰς τὴν βρύσιν τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ὅλος πρὸς νότον τοῦ χωρίου καὶ πρὸς οὐ πλῆθειον, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ «Ἁγίου Ἰωάννου» περὶ ἅγια πολλὰ μαρμαρίων παραστατῶν, ἢ ερθύρων, καὶ κίωνων ἐμφαίνοντι ἐν τῇ καταστροφῇ, ἦν ὀμιλοῦνται ἀσπληγῶς τὴν παλαιὰ ποτε μόνῃς ἐν ὀμιλῶν ὀδύνη. Κατὰ τὴν παραδοσιν, δὲ μὲν ἀπὸ τῆς ὀδύνης κατὰ τὴν 28^{ην} αὐγουστίου, ἀποκατεβλήθη δ' ὑπὸ πειρατῶν καὶ ἐκελευσθή καθ' ἡν ἡμέραν ἠγείρεται τὴν πα-

νήγησιν αὐτῆς ὑπολογίσας τὰ κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην ἔτη καὶ τὰς παρελθούσας γενεάς, εὗρον ὅτι σχεδὸν μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἢ μικρόν πρό των μέσων, ἐσώζετο ἡ μονὴ τῆς Ἀσφαδῶς πρὸς ἀνάγησιν ἡμοσίων ὑπαρχόντων ἐπιγραφῆς τινὸς «χριστιανικῆς» (δηλαδὴ βυζαντινῆς) νῦν κατακεχωρμένης, ποιεῖται σωζομένης ἐπιταλογομηκόν τι ὄνομα.

Πρὸς ἀνάγνωσιν ἀτέρας ἐπιγραφῆς ἐπορεύθη ἐν εἰς ἀπόστασιν ἴσθρας ἀπὸ τοῦ χωρίου, πρὸς τὸ βόρειον αὐτοῦ, εἰς τοποθεσίαν τῆς Ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου τὸ τοι φλίμ» καλουμένην ἐπὶ πλεονεξίας σαρκοφάγου μόλις ἀνέγνων ἐξ ἑπτὰ στίχων ἐπιγραφῆς ἐπιτυμβίου κακῶς διατηρουμένους τοὺς ἐξ ἧς τέσσαρας ἴσαλ οὐτ οὐτ

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΚΑΤΙΟΝΗ //// ΜΟΥΟΥ
Ο ΚΑΤΕΚΕΥΑΣΕΝΕΑ ////
ΤΩ ΚΑΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΙ ////**

οὗς, μετὰ δυσκολίας συμπληρῶ, μὴ δυνήθεις ν' ἀνακαλύψω καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀναστήσαντος, τὸ ἐπιτύμβιον μνημείον τοῦ τοῦ συζύγου.

Περὶ τῶν πάλαι τῆς κυριώτερα τῆς νήσου, μερῶν τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπισκεψάμεν τὸ καλῶς φημι κτισμένον, εὐρύχωρον, στερεώτατον βατοπεδινὸν μετόχιον, τιμώμενον ἐπὶ ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ ὁδὸν ἐπιγραφῆν ἐντὸς τοῦ καλαίου αὐτοῦ ναοῦ, διηγούμενην τὴν ἱστορίαν τοῦ μοναχοῦ κατὰ τὸν 12 αἰῶνα. Ἡ ἐπιγραφή ἐστὶν αὕτη, ἐπιγεγραμμένη ἐσώθεν ἄνω τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, πλησίον ὀφθαλμάτων, εἰς ὁκτὴ γραμμῆς.

«Ἰδοὺ ἦν καὶ ἀνυγέρθη ἐκ βόθρου οὖν τοῦ ἀρθοκκοῦ ὁ θεὸς οὗτος καὶ πάνσεπτος ναὸς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ πανοδιωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατριῶν Λεοντίου ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου ἁγία δὲ καὶ Συμεὼν ἱερομονάχου τοῦ προκεκοιμηθέντος καὶ ποδοῦ κτιτοῦ ἁγία δὲ καὶ Ἰερεμίου ἱερομονάχου, Σεργίου μοναχοῦ, Κωνσταντίου μοναχοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν τῶν δυναθοῦσθέντων καὶ κοπιωμάτων αὐτῶν. (νῦν δὲ ἀνακαινισθὲν παρὰ τοῦ προηγουμένου Ἀνθίμου ἱερομονάχου ἐν ἔτει 1856)

Ἐπι ἔτους ΖΡΜΖΤ, ἀπὸ Χριστοῦ δὲ ΑΧΑΗ, ἐν μηνὶ αὐγούστου 18, Ἰνδικτιῶνος ΣΤ΄.

Ἡ μονὴ αὕτη τοῦ ἁγίου Γεωργίου, μὴ ὑποκειμένη μέχρι τοῦ 1789 ἁγιορείτου τινὲς μονῆς, εἶχε βιβλιόθηκην, ἧς ἀπόμνημα φαίνεται ὅτι μένουσιν ἐτι πέντε χειρόγραφα, τῶν τὰ μὲν δύο μουσικά (Στιχηράρια), τὸ τρίτον Ἀπόστολος, ἡλικίαν φέροντα 12' καὶ 11' αἰῶνος, τὸ τέταρτον δὲ περιώνυμος Συμεὼν Θεσσαλονίκης, καὶ τὸ πέμπτον Νομοκάνων. Τὸ χειρόγραφον τοῦ Συμεὼν Θεσσαλονίκης, φέρον πρὸς τῶ τέλει καὶ μετὰ ἔργα τοῦ Ἰωάννου Δαμασκianoῦ, εἰς τὴν ἐξῆς σημειώσιν ἐπιλήθεις τέλους ἢ παροῦσα βιβλῶς Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἔπειτα ΑΧΗ' ἐν μηνὶ ἰουνίου Δ' Ἰνδικτιῶνος Γ' ἂν ἀναγράφῃ δὲ παρ' ἐμοῦ Ἰωάννου ἱερέως τὰ χα μεγάλας προσωπὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς Βυζαντινῆς πόλεως ὄντος γέννημα καὶ ἐγράφη ὄντος ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς

ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μωρών τῆς Ἀγκίας τοῦ θαυματουργοῦ, ἐν τῇ Ἀγίᾳ (δηλαδὴ Τριβαλίῳ). Ἐν τέλει πάλιν, ἐν ἑτέρῳ σημειώσει, λέγει αὐτὸν «ἱερομνήμονα» τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ ὁ ἀνὴρ ὀρθογράφος.

Ὁ Νομοκάνων, ὅστις ἔβην μοι διαβέβων τῆς γνώστῆς τοῦ Μαλαξοῦ συλλογῆς, ἐγράφη τῷ 1779 ἐν Μετρώροις, ὑπὸ Γεραδίου μητροπολίτου Ράδικας τοῦ βυζαντινοῦ, ὄντος ἐξοριστοῦ τότε ἐν Μετρώροις, ἀνδρὸς ὀρθογράφου. Ἐν τέλει τοῦ Νομοκάνωνος ὁ ἱερομόναχος Ἀνθίμος Κουταλινός, ὀρθῶς μὲν ἐν τῇ σι γράφῃ ἀλλ' εἰς βαθμὸν δυσξυμβλητὸν γούνης, σημειοῦ περὶ αὐτοῦ ὅτι, Ἀθανάσιος Παναγιώτου καλούμενος, προσεκολλήθη τῷ 1813 τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἀφουσίας, τῷ 1816 μετέβη εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, ἐκεῖ δὲ, ἐν τῷ παρεκκλήσιῳ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῷ ἐν αὐτῇ, ἐκάθη μοναχὸς τῇ 10 νοεμβρίου 1816, τῷ 1822 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς μονῆς ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἀφουσία μετοχίου τοῦτου, τῷ σαββάτῳ τῆς Τυρινῆς τοῦ 1823 ἐχειροτονήθη ἱεροδιάκονος καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ Πρωτοκοννήσου Κοσμᾶ, καὶ τῇ 15 ἀυγούστου 1830 προήχθη προηγούμενος ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου ἐν Ἀγίῳ Ὄρει. Ὁ βατοπεδινὸς Ἀνθίμος ἀνεχώρησε κατὰ τὸ 1834 τὸ μοναστήριον τῆς Ἀφουσίας, καὶ κατὰ τῷ 1836 κατεσκεύασε τὴν βεστίαν, καὶ τὸν πλάτανον ἐθύτευσε. Ταῖς σημειώσεσιν ἐπακολούθησεν ἡ μεμνημορία αὕτη: Ἡ κατὰ τὸ χιλιόστον ὀκτακοσιοστὸν τριακοστὸν τέταρτον σωτήριον ἔτος γενομένη ἀνακαινισίς τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὴν Ἀφουσίαν ἐγένετο δι' ἀναλωμάτων μὲν καὶ ἐξόδων τῆς μεγίστης βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ἐπιστάσι δὲ καὶ φιλοπόνῳ συνεργίᾳ τοῦ ἐν αὐτῇ ἡγουμένου ἁγίου προηγουμένου κυρίου Ἀνθίμου Παναγιώτου τοῦ Κουταλινοῦ, ἢ τινος ἄλλου συνδρομητοῦ εἰς τὴν τοῦτου ἀνακαινισίς, διὸ καὶ εἰς μνήμην ἀείδιον ἐγκαταθήσεται, ὥστε ὁ κατὰ καιρὸν διαδεξόμενος τὸν εἰρημένον κύριον Ἀνθίμον μνημονεύῃ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ὡς κτιτοροῦ. Ἐγράφη ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ 1817, 18 Μαυραίου 18, 1881 ὡτ ἠθθαλαγαυθ

Μετὰ τὸν πανήμεριον καιρὸν, προσκλήσει τοῦ τῆς ἐπιστάτου Διονυσίου προηγουμένου τῆς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς, διεμισθία ἐν τῷ μετοχίῳ, ξενισθεῖς μίαν ἡμέραν μεθ' ἑτέρου βατοπεδινῶν, οὗς ἀπέστειλιν ἐξ Ἀγίου Ὄρους ἡ μονὴ πρὸς «παράδοσιν» τοῦ μετοχίου εἰς τὸν νέον ἡγούμενον Χριστοφόρον ὁ ἀποστάσις ἦν ὁ προηγούμενος Βησσαρίων, καὶ κατὰ τὴν ἑσπεραν τῆς 3 ἀυγούστου, ἐν αὐτῇ μοναχικῇ διατῆ, ἀνεπέδωσα τὸν βίβλ' καὶ τὴν διαίταν τῶν οἰκούντων τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον καὶ γιγαντοδὴ βραχόν, τὸν Ἄδω, ὃν ἀνόμασαν ἀκροπόλιν ἄλλοτε τῆς ὀρθοδοξίας. Ἐάν δὲ γινώσκωμεν ὅτι εἰργασθῆσαν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς πατρῴου παιδείας αἱ μὲναι τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἡ μεγίστη μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, ἢ κλεισθεῖσα διὰ τὴν πρὸς τὴν παιδείαν προστάσιαν, θέλει λάβει βεβαίως ἐπ' ὀφειν τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κατὰ

σταδίων τῶν ἄφουσιανῶν, καὶ φανήσεται προστάτης τῆς σχολῆς αὐτῶν, ἵτις ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὀκκάδων οἴνου, κατὰ μέσον ὄρον ἐξ Ἄφουσίας ἐτησίως παραγομένου, καὶ μάλισ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τρέφοντος τὰς ὀλίγας οἰκογενεῖας τῆς νήσου, ἐλάχιστα δύναται τὰ ναυποισθῆ. Πιθανῶς τὸ μετόχιον ἐστὶ πλούσιον ἐν μέσῳ τόπου πτωχοῦ, παράδοξον ἀποτελοῦν φαινόμενον, οὐ πρὸς θεῶν καὶ μόνην οὐσίαν ἵθελε μεταβῆ. Ἐπὶ τῆς ἄρσεως τοῦ παραδόξου τούτου φωνὴ ἀσθενής, πονοῦσα τὴν κοινότητα, βεβαίως εἰσακουσθήσεται παρὰ τοῖς προέχουσιν τοῦ Βασιλεῖος μοναχοῖς, ἵνα μὴ τὸ μὲν μετόχιον ἀντιθεσὶν ἀποτελῆ διαρκῶς πρὸς τὴν πνευματικὴν πτωχείαν τῆς νήσου ταύτης, ἢ δὲ νῆσος ἄλλαν ἀντιθεσὶν πάλιν πρὸς τὴν ἀπέναντι αὐτῆς Κούταλιν, τὴν τοσοῦτον προηγήμεν ἐν παῖσι.

ΜΑΚΡΟΓΙΑ 19. ΓΕΛΕΩΝ.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

Παρασημόσις ἐπὶ τῶν χρονολογικῶν καταλόγων τοῦ δεσπότη, μητροπολίτου Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀνεγγόμεν ἐν τῷ ὑπὸ ἀριθμὸν 6416 καὶ χρονολογίαν 5 Δεκεμβρίου 1890 φύλλῳ τοῦ «Νεολόγου» τῶν καταλόγων ὄν ἐδημοσίευσεν ἡ Α. Σεβ. ὁ Μητροπολίτης Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος περὶ τῶν κατὰ καιρὸς ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων. Ἡ Α. Σεβ. γράφων ἐν τῷ σπουδαίῳ ἔργῳ αὐτοῦ τὸν κατάλογον τῶν Ἰωαννίνων τῶν ἀπὸ Χριστοῦ ἀρχιερατευσάντων οὐδένα ποιεῖται λόγον περὶ τῆς συστάσεως τῆς μητροπόλεως, περὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐπισκόπων, παραλείπει δὲ καὶ τινὰς κερύρας περὶ ὧν καλὸν νομιζομεν νὰ ὀμιλήσωμεν ἐπαυθα. Τὰ Ἰωαννίνα κείμενα ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Παμβώτιδος λίμνης, ὡς ἐπισκοπὴ δὲ ἄρχονται γ' ἀναφαίνωνται περὶ τὰ τέλη τῆς ἐννάτης ἑκατονταετηρίδος, κατὰ τὴν ἐν Κωνσταν/πόλει Σύνοδον ἐπὶ Φωτίου τοῦ πατριάρχου (Γ. Χ. Χασιώτου Πραγμ. περὶ Δωδών. σελ. 119), ἢν δὲ πέμπτη κατὰ τὴν τάξιν ἐπισκοπῆ καὶ ὑπῆγοντο εἰς τὴν τῆς Νικοπόλεως μητροπόλιν, διότι ἡ Νικόπολις τότε ἦν μητροπολις μετὰ δώδεκα ἐπισκόπους ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ Καίσαρος πρώτων τῶν πόλεων τῆς Ἡπείρου οὐδὲν ἐπεσκέψατο καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις ἐοῦστος τὴν ἐκεῖ ἐκκλησίαν τῷ 64 ὧσθησθε εἶπε καθ' ὃ, περιδεύων τὸ Ἰλλυρικόν ἔγνω νὰ παραχειμάσῃ ἐν Νικοπόλει (Πρεβέζην) ὡς ἐξαγεται ἐξ ὧν γράφει πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Τίτον τὸν ἀπόστολον: «ὅταν πέμψω Ἀρτεμῖαν πρὸς σὲ ἢ Τυχικόν σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν, ἐκεῖ γὰρ κέκρικται παραχειμάσαι (πρὸς Τίτον ἐπιστολ. Πάβλ. κεφάλ. Γ' 8). Ἡ Νικόπολις τότε ἐπισήμως πόλις κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ πολιτ.

διοικήσιν ἢν ἡ Δ' κατὰ τὴν ἐπὶ Ἰουστινιανῷ τῷ 510 μ. Χ. ἐκκλησίᾳ, διαίρεσιν καὶ εἶχεν ἐπισκόπους τὸν Βογιτίου, τὸν Ἀετοῦ, τὸν Ἀγχυραίου, τῶν Ρωγῶν, τὸν Φωτικῆς, τὸν Δουίνουπόλεως, τὸν Φοινίκης, τὸν Βουθρωτοῦ, τὸν Δωδώνης, τὸν Ἀδριανουπόλεως 1, τὸν Εὐρώϊας κτλ. Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἐπισκόπων, αἵτινες ὑπῆγοντο τῇ τῆς Νικοπόλεως μητροπόλει ἢν καὶ ἡ τῶν Ἰωαννίνων ἐπισκοπῆ, ἵτις φαίνεται ὅτε μὲν Νικοπόλεως, ὅτε δὲ Ναυπάκτου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ σοφοῦ Λέοντος ὑπῆγοντο εἰς τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου Αἰτωλίας, ἐννέα ἐπίσκοποι ὡς τῆς Ἀγγελῶου, Ἰωαννίνων, Δουίνουπόλεως κτλ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐννέα ἐπισκόπων, τῶν εἰς τὴν τῆς Νικοπόλεως μητροπολιν τότε ὑπαγομένων, τὰ Ἰωαννίνα ἀντικαθίστωσι τὴν Δωδώνην, διότι ἡ παροικία τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης εὐρητὰ ἀδιστάκτως κειμένη κατὰ τὸν Π. Ἀραβαντινὸν (περὶ Δωδών. Πράγματ. σελ. 48), ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰωαννίνων, διότι ἐκ τῶν δώδεκα ἐπισκόπων τῶν πάλαι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἡπείρῳ ἀκμαζουσῶν, εὐρίσκομεν τὴν μὲν Ἀγχυραίου συγχωνευθεῖσαν τῇ τῆς Χειμάρρας, τὸ δὲ Γραδίου (Γραδίη) τῇ τῆς Δουίνουπόλεως, τὴν Φοινίκην τῇ τοῦ Δελδίνου κτλ. Ἀπολείπεται ὅθεν ἡ τῆς Δωδώνης παροικία ταύτην δὲ οὐκ ἀλλάξου ὀριστῶν εἰμὴ ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ τῶν Ἰωαννίνων δικαιοδοσίᾳ. Περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης κατ' ἐκρίθειαν οὐδὲν γνωρίζομεν ἐκ ποίας Συνόδου καὶ ἐπὶ τίνος αὐτοκράτορος ἐγένετο ὁ δὲ ἐπισκοπικὸς ναὸς κατὰ φυσικὸν λόγον ἀντικατέστησε τὸν ναὸν τοῦ Δωδωναίου Διός. Ἐκ τῶν Βυζαντινῶν μαθάνομεν ὅτι ἡ ἐπισκοπῆ τῆς Δωδώνης μνημονεῖται μέχρι τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (Γ. Χ. Χασιώτου Πραγμ. περὶ Δωδώνης, 118—119), καὶ κατ' ἄλλους μέχρι τοῦ Η' καὶ Θ' αἰῶνος, ἐνθα ἐκτίσθησαν τὰ Ἰωαννίνα ἀλλὰ σήμερον ἡ Δωδώνη δὲν ὑπάρχει ὡς ἐντελὴς ἐρημωθεῖσα, ὑπερμεδύσης τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (Πραγμ. περὶ Δωδώνης, Ἀραβ. σελ. 32—33), ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γότθων τοῦ Τοττίλα 551 ἀπὸ Χριστοῦ, οἵτινες ἐξεδιόνησαν εἰς τὴν Ἡπείρον ἀνέβησαν καὶ μέχρι τῆς Δωδώνης, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν οὐδεμίᾳ συνόδῳ οἷτε οἰκουμένην, οἷτε τοπικῇ, καὶ ἐν οὐδενὶ ἐπισκοπικῷ γράμματι ἡ ἐπισκοπῆ ἐκθέσει λέγεται περὶ αὐτῆς οὐδὲν. Τερσίλλης ὁ γραμματικὸς ὁ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἑκτοῦ αἰῶνος ἀκμάσας, ἀναφέρει ἐν τῷ Συνειδητῷ τὴν πόλιν Δωδώνην μετὰ τὴν Νικόπολιν μητροπόλιν τοῦ 16' θεματοῦ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους κτλ. Ἡ Α. Σεβ. ὁ ἅγιος Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης δὲν κἀμινε λόγον παντελῶς, οὔτε καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, οἵτινες ἔδοσαν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῷ χρονολ. καταλόγῳ τῶν Ἰωαννίνων, παρ' ἡμῶν δὲ σήμερον οἱ ἐξῆς, οἷς ἡ ἱστορία μνημονεῖται: Θεόδωρος ἐπίσκοπος Δωδώνης ἡ παλαιᾶς Ἡπείρου τῷ 197 μ. Χ. κατὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδον. — Φιλόθεος τῷ 372 μ. Χ. κατὰ τὴν ἐν Χαλκιδόνι Σύνοδον. — Θεόδωρος τῷ 431 μ. Χ. ἐν τοῖς

1) Σημ. Ἐρείκια νῦν, πρότερον μητροπολις Ἀγχυρῶν, Ἀγχυραίου, Ἀυτσοῦλα, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὅτι δὲ Ρωμαίων καὶ ἀνακαθίσταται ὑπὸ Ἀδριανῷ τῷ 120 μ. τ. Εἶτα Ἰουστινιανῷ ὡς περιεβόλα ὑπὸ Ἰουστινιανῷ τῷ 550 μ. Χ. Ἠθὴ χωρὶν ἐκ 55 οἰκογενεῶν, Σταγόπολις ἢ Νεοπόλις ὀνομαζόμενον.

*) Ἀπόσπασμα μακρῆς διατριβῆς περὶ Πρακτικῆς.

πρακτικοῖς τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου (Ἀραβ. περὶ Δωδώνης 12:6). Οὐράνιος τῷ 516 μ. Χ. κατὰ τὴν συνοδ. ἐπιστολὴν περὶ τῆς ἐν Χαλκιδόνι Συνόδου. — Ἰουλιανὸς τῷ 523 μ. Χ. — Θεόδωρος τῷ 1283 μ. Χ. — Ἰωάννης τῷ 1284. — Μιτροφάνης Γρηγοράς τῷ 1685 ἐκ Δωδώνης κατάγομενος. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι τρεῖς εὐρέσθησαν ἐν ἑτέρῳ σημειώσει, οἵτινες διετήρησαν τὸ ὄνομα τῆς Δωδώνης καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς.

Τῷ Ἰωάννινῳ πρότερον ἐπισκοπὴν πέμπτην ὄντα ὑπὸ τὴν ἀγιοτάτην μητροπόλιν Νικοπόλεως, ἐν ταῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀνδρονίκου τῷ 1280 ἀνεδειχθῆσαν μητρόπολις, ἐτιμήθησαν μὲ πολλὰς χάριτας καὶ τίτλον «ὁ Ἰωαννίνων ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχὸς πάσης Ἠπείρου καὶ Κερκύρας» μεδωδεκα ἐπισκοπῶν, τὴν Περίστερας, τὴν Βελλᾶς, τὴν Ἀγγυσοῦ, τὴν Φοινίκης, τὴν Βουθρωτοῦ, τὴν Ἀδρινοπούλεως καὶ Ἀργυροκάστου κτλ. — Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις τῶν Ἰωαννίνων ἀποτελεῖται ἐκ πέντε διαμερισμάτων. Κουγέντων, Ζαγορίου, Μαζακασίου, Τσουμέρκων, καὶ Τσαρκοβίστας. — Ἡ Τσαρκοβίστα ἐφήμεινε μέχρι τοῦ θ' αἰῶνος ἔκτοτε ἐπισκοπᾶσθαι ὑπὸ τῆς πόλεως «Σισιόστρουγιῶν» ἀκμασάσης μέχρι τῆς 12' ἐκατονταετηρίδος, διότι τὸ βόρειον τοῦ τμήματος τρίτου διαμερίσματος ἀπήγατο εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἰωαννίνων· τὸ δὲ νότιον εἰς τὴν τῆς Ἄρτης ὑποδιοικήσιν τῶν Ρωγῶν (Ἀραβ. 311). Ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως (1285) τῆς ἐπισκοπῆς Ἰωαννίνων εἰς μητρόπολιν τὰ χωρία Τσαρκοβίστας εἰς ταύτην ἀπήγατο ἀνέκαθεν, πλὴν τῶν Ρουσιάτσαις καὶ Σερζιανῶν, ἀπὸ ἐτέλων μέχρι τοῦ 1881 ὑπὸ τὴν τῆς Ἄρτης. Ἐκτοτε δὲ ὑπὸ τὴν τῆς Νικοπόλεως, τὸ δὲ Σαῦλι καὶ τὰ περὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Παραμυθίας ἀνέκαθεν. Πάντα τὰ χωρία τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ κεντρικοῦ διαμερίσματος τοῦ Ζαγορίου ὡς καὶ τὰ τοῦ δυτικοῦ Ἄνω καὶ Κάτω Σουδενά καὶ Τσερβόρι ὑπάγονται ἀνέκαθεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Ἰωαννίνων. Τὰ δὲ λοιπὰ 2 χωρία τοῦ δυτικοῦ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βελλᾶς. Ἐκ συγγιλλίου ὁμως ἀφορῶντος τὴν Λιποδιάνισταν, Μονίαν τοῦ Σωτήρος κειμένην ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πνευματικῆς διοικήσεως τῶν Ἰωαννίνων Πελοποννησικῆς καὶ Βελλᾶς, ἐξάγεται ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας Ἰωαννίνων ἐπεξετεινέτο καὶ πέραν τοῦ Παλίου. Ἐπίσης ὑπάγονται εἰς τὴν μητροπόλιν Ἰωαννίνων καὶ 16 Μοναὶ ἢ τῆς Βασίλειας παρὰ τῇ ἀριστερᾷ τοῦ ΒΑ. κλάδου τοῦ ποταμοῦ Ξορῆκα, ἢ τοῦ Καλωτά, ἢ τοῦ Προφήτου Ἠλίου ΜΑ. Μονοδενδρίου, ἢ τῆς Στομπενας, ἢ τῆς Φημιζεταιὶ διὰ τὴν θέσιν καὶ τὴν διαύγειαν τῶν ὑδάτων, ἐν ἧ προσήρχοντο ἀνυχίας ἐνεκεν οἱ ἀρχιερεῖς ἢ Μονὰ αὐτῆ ἀπεδοκίμασθεῖσα τῷ 1410 ὑπ' ἀγνώστου, τὸ 1550 ὑπὸ Ἰωάσαφ τοῦ φιλανθρωπίνου, περιετρίχθη δὲ τὸ 1780 ὑπὸ τοῦ ἡγομένου Ἀρσενίου τιτουλαρίου κατόπιν ἐπισκόπου προχειρισθέντος. Τὸ δὲ Συροάκον ἀπὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν εἰς τὴν μητροπόλιν Ἰωαννίνων ὑπάγεται καθὼς καὶ ἡ περιοχὴ Μετσόβοι μέχρι τοῦ ἐτους 1559 εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Σπαγῶν ἀνήγατο. Ἐκτοτε δὲ οὐδέποτε εἰσαχθεῖσα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Ἰωαννίνων, περιλαβοῦσα δὲ καὶ τὸ χωρίον «Δερβένισταν»

ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἰδίου πατριαρχικῶν ἑξαρχῶν. Τῷ δὲ 1810 μνημονεύεται ἑξαρχὸς Μετσόβου ὁ Λαμπρέτος. Τοῦτο μνημονεῖται ἕως ἐδῶ νὰ ἐξαγάγωμεν. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Σεβ. ἅγιος Ἀμασείας καὶ Ἀνθίμος ἀναφέρεται ἐν τῷ χρονολογικῷ τῶν Ἰωαννίνων καταλόγῳ τῷ 879 Ζαχαρίαν νινά (ὅστις ἦν ἐπὶ φωτίου καὶ ἐν τινὶ Συνόδῳ φάσεται «Ζαχαρίου Ἰωαννίνων» (Γ. Χ. Χασιώτου περὶ Δωδώνης 120). Τῷ 1383 — 1387 Ματθαῖος ἀρχιεπίσκοπος Ἰωαννίνων, Ἄρτης καὶ Ναυπάκτου, ἀπεβίωσε τὸ αὐτὸ ἔτος, καὶ εἶπε τὸν θρόνον εἰς τὴν Ναυπακτον (Ἀγαθοεργήματα μέρος α', σελ. 119). Τῷ 1387 Γαβριὴλ (οὗτος καὶ τὸ 1388 ἀναφέρεται). Τῷ 1410 Πρόκλος. Τῷ 1480 — 1484 Νεόφυτος (οὗτος ἀναφέρεται καὶ 1486 καὶ 1487). Τῷ 1500 Νήφων ὁ Μεταξᾶς (μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ἐνάριστος καὶ φιλακόλουθος. Κατόπιν Παρθένιος ὁ μικρὸς ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων Ἀδριανουπόλεως ἀναρρηθείς (τὰ Ἀγαθοεργήματα ἐν Ἠπείρῳ, μέρος α', σελ. 45). καὶ Ἰωάσαφ πατριάρχης τῷ 1549 ἀναδειχθείς ἐξ Ἰωαννίνων. Τῷ 1516 Θεόκλητος (οὗτος καὶ τὸ 1515 ἀναφέρεται ὁ καὶ ὄκτω ἔτη καὶ μῆνας ἐξ πατριάρχης. Τῷ 1543 — 1546 Νήφων (οὗτος ἦν Ἰωαννίνης). Τῷ 1580 — Ἰωάσαφ ὁ καὶ 2 ἔτη πατριάρχης, ὃν ὁ σεβασμιώτατος κ. Ἀνθίμος ἀναφέρει τὸ 1549). Τῷ 1613 Μανασσῆς (ὁ ἀποβιώσας τὸ αὐτὸ ἔτος). Τῷ 1615 Κύριλλος. Τῷ 1618 Παρθένιος (Ἰωαννίνης ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης. Τῷ 1632 — 1633 Παρθένιος (οὗτος ἀναφέρεται καὶ τὸ 1638 ἦν Ἰωαννίνης, ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης, ὁ καὶ νεότερος ἐπιλεγόμενος). Τῷ 1644 Καλλίνικος (οὗτος καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1647). Τῷ 1670 — 1676 Κύριλλος (οὗτος καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1665 καὶ 1676 (Ἱερὰ Σκηνώματα τεύχ. ΣΤ', σελ. 63). Τῷ 1686 — 1744 Κλήμης (ἐκ Χίου ἀπαιδευτός, ἀπέθανε τὸ ἴδιον ἔτος). Τῷ 1703 — Νεόφυτος, εἰπεὶτα Μελέτιος τῷ 1714 — 1736 Ἱερόθεος (οὗτος ἐλέγετο Πάπτης). Τῷ 1736 — 1742 Γρηγόριος (ὁ Βυζάντιος, ὅστις καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1733 καὶ 1769, ἐξωσθείς). Τῷ 1769 Νεόφυτος (οὗτος ἐλέγετο Σινάτης ἀναφέρεται καὶ τῷ 1770). Τῷ 1770 Γρηγόριος (τὸ δεύτερον, ἀπέθανε. Τῷ 1776 Πάσιος, ἀναφέρεται καὶ 1777. Τῷ 1783 — 1799 Μακάριος, εἰπεὶτα Κυβερνήτου, (οὗτος ἐλέγετο Γιαννοχωρίτης). Τῷ 1799 — 1810 Ἱερόθεος (οὗτος ἦν Νάσιος, εἰπεὶτα Εὐρύπου μέχρι τοῦ 1810).

Τῷ 1810 — 1826 Γαβριὴλ (οὗτος ἐλέγετο Γκάγκας Ἰωαννίνης ἀναφέρεται καὶ τὸ 1827, ἐχρημάτισε καὶ ἐν Λαρίσῃ). Τῷ 1828 Ἰγνατίος (Ἀγαθοεργήματα μέρος β' 88). Τῷ 1826 — 1830 Βενέδικτος ὁ ἀπὸ Νύσσης (ἦν Βυζάντιος φιλομαθὴς καὶ καλὸς τοὺς δρούπους). Τῷ 1830 — 1835 Ἰωακείμ ὁ β' ὁ ἀπὸ Αὐγινουπόλεως (ἦν Χίος ἐξωσθείς τῇ 22 αὐγούστου 1838). Τῷ 1834 Ἰωακείμ ὁ ἀπὸ Σοφίας καὶ Μελενίκου ἐξωσθείς τῇ 11 αὐγούστου (οὗτος ἀναφέρεται καὶ τὸ 1840 (Ἀγαθοεργ. μέρος β', σελ. 48). Τῷ 1842 ἢ ἐπισκοπὴ Βελλᾶς προσήχηται τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει. Τῷ 1845 — 1851 Ἰωαννίκης Ἰωαννίνης, παύθηκε εἰπεὶτα Κρήτης, τελευτήσας (οὗτος ἦν ἐκ Μακρῶν διορισθείς τῇ 26 ἀπριλίου ἐκ τῆς οἰκογεν. Ζάγκου, ἐκπαιδευθείς εἰς Νεγράδες παρὰ τῷ Ἀναστα-

ὁπὸ Σακελλάριου, εἶτα ἐν Αἰγίνῃ παρὰ τῷ Γενναδίῳ ἐκείνῳ, οὐ κατέστη ὑπότροφος). Τῷ 1848 Ἰωανναίη. Τῷ 1869—1889 Σωφρόνιος Χρηστίδης, εἶτα Θεσσαλονίκη, Κυζικηνός (διορισθεὶς τὸν ἰουλιανὸν ἐν Ἰωαννίνοις (Ἀγαθοεγγύη, μ. α' 120). Τῷ 1889 Δεκεμβρίου 6 ἠφίξις τοῦ Γρηγορίου Καλλιίδου, ἀπὸ Θεσσαλονίκης, θράκος ἐκ Παγιδίου τῆς ἐπαρχίας Ἡορκλείας. Πλὴν τούτων ἐβρομεν ὅτι τὸ 1543 ἀπεβίωσεν ὁ ἄγιος Χειμάρας· τίς ὁ ἄγιος Χειμάρας; πιθανόν ὁ Σωφρόνιος ἐπίσκοπος Χειμάρας; Ἰωαννίτης.

Ἐγράφημεν ἐν Δροβιάνῃ, τῇ 21 ἀπριλίου 1893.

ΝΙΚΟΛΑΪ Γ. ΜΥΣΤΑΚΙΑΔΗΣ.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

4

ὦχ! λάκ! λάκ! λάκ! «καὶ οἶνος εὐφροσύναι καρδίαν ἀνθρώπου» λέγει Δαβὶδ ὁ προφήτῃς. Ἀλλὰ δὴ προφήτῃς, προφήτῃς, προφήτῃς, προφήτῃς, δηλαδή μεγαλὸς προφήτῃς, προφήτῃς που λέμε μεις. «Ἐπὶ πλείον πλυνόν με. Βρέ παιδιὰ δὲν πίνουμε ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου» κρασί κρασί κρασία μου Βλέπεις εἶμαι ποιητῆς καὶ ὀλίγον τι βερκοῦς.

Ταῦτα δὲ λέγων καὶ πάλιν τῇ χεὶρὶ ἐπὶ τῆς ληκύθου προσεκόλλησε καὶ ἔπιεν.

Οἱ πάντες διεπρήγγυντο εἰς ἀπλετόν γέλωτα ἐπὶ τῇ ἀδολεσχίᾳ καὶ τῷ κωμικῷ αὐτοῦ ὕμῳ. Οἱ δὲ δύο νέοι ἐκράτουν τὰ στήθη γελῶντες ὅλαις δυνάμεσι.

— Μὰ τί διάβολο ὅλο θὰ πίνης, εἶπον αὐτῷ.

— Βέβαια καὶ θὰ πίνω, καὶ γιατί νὰ μὴ πίνω; μήπως ἔγω που νὰ δίνω; ἐφέτος τὰ εἰσοδήματα εἶναι πίνε! τοῦρα καὶ ἂν προφθάσωμεν καὶ θεοῖσωμε γρήγορα καὶ βρέξῃ ἀκούα μὰ καὶ ζανασπείρωμε, ὅσω σπώγια! θὰ πάσω ἀκούα μὰ γυναίκα!

Γυναίκα! κακὸ ζῶο καὶ καλὸ πρᾶγμα, καλὸς ὑπότροφος καὶ κακὸς διάβολος μὲ τὰ κέρατα μεταμορφωμένος εἰς ἄγγελο γιὰ νὰ μπερδεύῃ τὸν κόσμον. «Πάντα δι' αὐτῆς ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτῆς ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Μὴ πανδρευθῆς, πανδρευθῆκες; «ὃ γέγονε γέγονε» «τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται» «τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες τὰ μεγάλα γύρευες τράβα γέσω διάβολε!»

«Βλέπων ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ καλὸς αὐτοῦ ἀνεψίος δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ παύσῃ σιμαρῶν, διέκοψεν αὐτὸν λέγων.

Χορεύουμαι, παιδιὰ. Πάντες ἐπεδοκίμασαν τὴν πρᾶξιν καὶ ἅμ' ἑπος ἅμ' ἔργον. Ἦδη ἡ εὐθυμία ἐλαβεν ἀλλοίαν ὄψιν.

Χορὸς καὶ φιλοσοφία.

Ἐσχημάτισαν ἡμικύκλιον καὶ ἤρξαντο ἄδοντες καὶ χορεύοντες συρτόν, εἰς ὃν παιδοῖθεν ἀσπυρίζονται πάντες οἱ θάλας χωρικοί, ἄρρενες καὶ θήλειαι.

Αἱ φωναὶ καὶ οἱ γέλωτες προσέκλιναν πρὸς αὐτοὺς ἀλλήλους πρὸς ἀλλήλους.

καὶ τοὺς γονεῖς τῆς Ἀναστασίας, ἡ δὲ παρουσία αὐτῶν κατέστησε μᾶλλον εὐτακτον τὴν διασκέδασιν ἐκείνην. Οἱ νέοι καταγοητευθέντες ἐθεώρουν τὰς ἐφρούρους κινήσεις τῶν χορευτῶν.

— Πόσον εὐτυχέστεροι ἡμῶν εἰσιν οἱ χωρικοί οὗτοι, ἔλεγεν ὁ Ἀρίστων πρὸς τὴν φίλην του. Ὁ παῖς τοῦ χωρικοῦ, εὐθὺς ὡς γεννηθῆ, ἔχει τὸ μέλλον του ἀσφαλισμένον, γινώσκει ὅτι οφείλει νὰ ἐργασθῆ τὴν γῆν, ἵνα προσπορίσῃται τὰ πρὸς τὴν, οὐδὲν ἔχει νὰ σκεφθῆ, ὡς ἡμεῖς, περὶ μέλλοντος, οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκπληρώσῃ. Νυμφεύεται νεώτατος καὶ ἀποκαθίσταται. Ἐν ᾧ περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι βιοπόντων, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῶν ποιᾶς τινος ἀναπτύξεως τυγχάντων δύναται τις νὰ εἴπῃ τὸ τοῦ ποιητοῦ:

Τὸ ἔξεχον λογικὸν τῶν κίβι νέμει γρηγοροῦσι, αὐτὰ τῶν αἰμφορῶν τῶν κίβι πρῶταίτιος ποιητοῦ.

Ἡμεῖς σκεπτόμεθα περὶ παιδείας καὶ περαιτέρω περὶ δόξης, περὶ ἀποκλήροσσεως, ἐξ ἀνεύχτου δὲ ἀνάγκης περὶ προσπόρσεως τοῦ ἐπιουστίου διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἡμῶν. Καὶ καὶ γλιχθεῖθα ὑψηλοτέρων, καὶ ἐπιθυσοῦμεν πλειόνων βόσκων ἢ μὴν ἅπας ὁ βίος ἀποβαίνει καὶ εἶτα. Ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται.

Ὁ χωρικός ἀποθνήσκει ἀφίνων εἰς τὰ τέκνα του τὴν ἐλπίαν του καὶ μὴ ἀνησυχῶν περὶ τοῦ τί θέλουσιν ἀποθῆ ταῦτα, ἀποθνήσκει ἡσύχως, πλήρως θρησκευτικῆς πεποιθήσεως, πλήρως ἐλπίδος μελλούσης ἀθανασίας. Ἡμεῖς ἀποθνήσκουμεν ἀμφιβάλλοντες περὶ πάντων, οὐδεμίαν πεποιθήσιν καὶ ἐλπίδα ἔχοντες, οἱ πλείστοι ἀπὸ τὰ τέκνα εἰς τὴν διάκοισιν τῆς τύχης καταλείποντες. Καὶ κἀχωροὶ ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου σκεπτόμενοι, ἂν πράγματι ψυχὴν κεκτημέθα ἀθάνατον, ἢ ἂν μετὰ τὴν βίωσιν τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν σκοληκῶν οὐδὲν ἐναπολείπηται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν, καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἴδιον φροσβερὸν νὰ παραδεχθῶμεν δὲν τολμοῦμεν, περὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀμφιβάλλομεν. Τέλος ἀποθνήσκουμεν ἀπέλπιδες, μὴ δυνήθεντες εἰς τὸ ἐπιδικωμένον νὰ φθάσωμεν.

Ἀλλ' ἡμεῖς ὡς ζήτωμεν ὡς οἱ χωρικοί οὗτοι, μὴ δὲν ἐπιδικῶντες, περὶ μηδενὸς μεριμνῶντες ἀνευ τῆς τύχης τῆς τῷ κόσμῳ συνήθους, εὐτυχεῖς ἐν ἀλλήλοις, ζῶντες δι' ἀλλήλων, ἀγαπῶντες ἀλλήλους. Μήπως ἐν τῇ ἀρτιβαίᾳ ἀγάπῃ δύο ὄντων δὲν ἐγκλείται ἡ ὑπάτη εὐδαίμονία;

— Οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ σιλπάτη. Ἀλλ' ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει εὐφυὸς δύναμις τις ἀκαταμάχητος, ἡ τῆς ὀρέξεως του αἰεὶ πλεῖν εἰδέναι, αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ μέσον τῆς προαγωγῆς τῶν λαῶν καὶ τοῦ αἰτίου τῆς καταστροφῆς τῶν ἀτόμων, διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης ἡ ἐπιπτόμη μὲν ἀνάγνύσεται, ἀλλ' οἱ ἄσπῳτοι αὕτης ἐπιπτόμη ἐν τῇ ζήτησει τοῦ ἀποθῆτος ἀληθοῦς, οὐ περ μὴ ἐπιτυγχάνοντες θηθηκοῦσιν ἀγεῦστοι τῶν σχετικῶν τέρψαν τοῦ κόσμου διότι ἡλιζον ν' ἀπολαύσωσι τῆς μερίσσεως ἡθικῆς τέρψεως, ὄντες τὸ ἀλυτῶν. Καὶ νὰ μὲν ἡ ἀνθρωπότης ὠφελεῖται ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων αὐτῶν καὶ ὁσήμερον προάγεται, τιμὰ δὲ τούτους ὡς μεγάλους

μετὰ θάνατον, ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ποῖα ἢ προσγινομένη ὠφέλεια;

— Ἡ μετὰ θάνατον δοξα!

— Ἡ μετὰ θάνατον δοξα! λέξεις κεναὶ ἐννοίας. Δοξα, ἀθανασία, ἰδανικότητες οὐδὲν ἔχουσαι τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα. Ἀρὰ γὰρ ὁ Νεύτων ἢ ὁ Γαλιλαῖος ἐντός τοῦ μελετητήριου αὐτῶν δὲν ὠνειροπόλησαν ποτε τοῦ εὐθύμου τούτου χωρικοῦ τὸν ἀτάραχον βίον; Ἀλλ' ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ τούτοις ἐμφυτός, ἐκράτει αὐτοὺς δεδουλωμένους. Τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἦν ἀπεροφνημένον ἐν τῇ ἐξερευνήσει τοῦ ἀπείρου καὶ τῶν νόμων αὐτοῦ καὶ καθυπέβαλλε τὸ τλήμον σῶμα εἰς βασάνους, αὐτὸ δὲ ἀγογγύστως ὑφίστατο τὰς στέρσεις καὶ εἰργάζοντο ἀμφοτέροι ὑπὲρ τῆς ιδέας τοῦ ἀληθοῦς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης μὲν ἰδίᾳ, τῆς ἀνθρωπότητος δὲ καθ' ὅλου.

— Ἀλλά, νομίζεις, υπέλαβεν ἡ κόρη, καὶ ὁ χωρικός οὗτος μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀφέλειαν δὲν ἐσκέφθη ποτὲ ὑψηλότερον; δὲν ἐπεθύμησε νὰ εἰναι πεπαιδευμένος; δὲν ἐταλάνισεν ἑαυτὸν διὰ τὴν κατάστασίν του; δὲν ἐξήλεγσε τοὺς σπουδαίους ὁ ἀγρότης οὗτος! Καὶ νὰ μὲν ἀπὸ ὕλικῶν ὅπως ἀρχῶν ορμώμενος, διότι νομίζει ὅτι ἐκείνοι ζωσιν εὐτυχέστερον καὶ ἀνεπώτερον αὐτοῦ, ἀλλὰ βαθύτερον ἐὰν ψυχολογήσῃ τις ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἴδῃ ὅτι τὸ κύριον αἷτιον τῶν τοιαύτων αὐτοῦ σκέψεων εἶναι αὐτὴ αὐτῆ ἡ δύναμις, ἡ ποιούσα τὸν ἐπιστήμονα νὰ ἀπέτηται αἰεὶ περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς ἀληθείας, ἢ ἔρεσις πρὸς τὸ εἰδέναι, ἢ ἐμφοτος παντὶ ἀνθρώπῳ, ἥτις εἰς τὸν χωρικὸν τούτον σπευματικῶς μόνον ἐνυπάρχουσα, ὡς μὴ ἀναπτυχθεῖσα ἐκδηλοῦται ὑλικώτερον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς θεωρουμένης εὐφροσύνης. Ἀλλ' ἡ τάσις πρὸς δράσιν, εἴτε σωματικὴν, εἴτε πνευματικὴν, οὐσα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ρηθείας δυνάμεως, ἐστὶ γενικὴ, μερικῶς μὲν πρὸς συντήρησιν τῶν ἀτόμων, καθολικῶς δὲ πρὸς προαγωγήν τοῦ ὅλου γαραιμεύουσα. Ἡ ποικιλία δὲ αὐτῆ τῆς δράσεως, τρεφὲν ἐν ἰσορροπίᾳ τὴν ὅλην ἀνθρωπότητα καὶ οὕτως ἡ πορεία αὐτῆς χωρεῖ κανονικῶς, οὐκ κατὰ νόμους ἀπαρτάτους, οἳ αἰεὶ εἰσιν οἱ τῆς φύσεως, ἀλλὰ κατὰ τρόπον αἰεὶ ἀνακινηζομένους καὶ σὺν τῷ χρόνῳ προῖοντι βελτιουμένους. Ὡστε ἡ κατὰ τούτον ἢ ἐκείνον τὸν τρόπον καθυπόβολή τοῦ ἀτόμου εἰς μάχης εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς εὐδαιμονίαν τοῦ ὅλου, οὐ μέρος εἶναι τῶ ἀτόμου. Κατὰ ταῦτα τὴν εὐδαιμονίαν οὐδέποτε μονομερῶς δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν, ἀλλ' θὰ εἴμεθα πράγματι εὐδαίμονες μόνον ὅταν μετέχωμεν τῆς τοῦ ὅλου εὐδαιμονίας, ἥτις πάλιν θελεῖ παραχθῆ, ἐὰν ἐκείνος ἐξ ἡμῶν ἐνεργήσῃ πρὸς τούτο, ἐνεργεῖ δὲ καὶ εἰ μὴ πάντοτε ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἐξ ἀπαντος ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις παρὰ τοῖς μὲν ἐκράνεται ὡς φιλοτιμία, ἐξ ἧς ἀπαρρέουσιν αἱ ἀρεταί, παρὰ τοῖς δὲ ὡς φιλοδοξία, ἐξ ἧς ἡ προαγωγή τῆς ἐπιστήμης, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὡς πλεονεξία, ἐξ ἧς πάσαι αἱ κλιμαί.

Ὁ φοιτητὴς κατενόηεν οὕτως ἀκούων φιλοσοφούσης τῆς ἀγαπῆτης.

— Κατὰ ταῦτα λοιπόν, εἶπε, δύο ἀναγκῶν προκει-

μένων, εἰ ἔξεστιν νὰ εἰπωμέν, ἡμεῖς ἀκολουθήσωμεν τῇ μὴ χείρῳ, τῇ ἐπιστήμῃ.

— Σύμφωνι, ἀπάντησεν ἡ νεανίς, ἡ ἐν αὐτῇ δράσει εἶναι εὐγενεστέρα. Γέλωτες ἀπλετοὶ τῶν χορευόντων ἀπέσπασαν τοὺς νέους ἐκ τῶν θεωριῶν αὐτῶν. Ὁ Γεώργιος ἐπιχειρήσας νὰ συρῆ τὸν χρόνον ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματος αὐτοῦ, διότι οἱ καπνοὶ τοῦ οἴνου ἐσκοτίσαν τὸ ἐγκέφαλον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐκτάδην, τοῦθ' ὅπερ προῦκλεσεν ἀκράτητον γέλωτα παρὰ τοῖς λοιποῖς.

— Ὡ πού νὰ πάρῃ ὁ διάκος, ἐγειρομένος ἐφώνησεν ὀργίλος. Χορὸ μου ἠθελές πάνω 'ς αὐτὴ τὴ ζέστη καψοθεῖ!

— Ναί, ἡ ζέστη σούφταιζε μεθύστακα.

— Χά! χά! χά! καὶ τί τρέλλαισι ἔκανα καὶ με λὲς μεθυμένο!

— Ἀκόμα τί θέλεις νὰ κάμῃς; . . .

Ὁ χορὸς διελύθη κατ' ὀλίγον. Ἰδρῶς παριέρουσε τῶν χωρικῶν τὰ μέτωπα ἐσκορπίσθησαν ἤδη ὑπὸ τὰς σκιὰς διαφόρων δένδρων καὶ οἱ μὲν παρεδόθησαν εἰς ὕπνον, οἱ δὲ εἰς ὀνειροπόλησιν. Ὁ Γεώργιος μετὰ τινα λεπτά ἔρρηγχεν ἡ χάρωξ.

IB.

Τὸ σύμπαν

Μετὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν διακοπὴν οἱ νεανίαι ἐξηκολούθησαν τὴν πρώτην συνδιάλεξιν ἐπεθύμουν νὰ γνωρισωσιν ἀλλήλων τὰς θεωρίας. Ἡ κόρη πρώτη ἤρξατο συνεχίζουσα.

— Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ βίου ἀρμονία ἐπὶ γῆς, τί δὲ ἐστὶν ἡ γῆ;

— Πάν τεμάχιον ὕλης συνίσταται ἐξ ἀπειροπληθῶν μορίων, αἵτινα κείνται ἐν ἀποστάσει πρὸς ἀλλήλα, εὐρίσκονται δὲ εἰς ἀένχον κίνησιν, ἐκ δὲ τῆς κινήσεως αὐτῶν ταύτης προέρχεται ἡ δύναμις ἢ συγκρατούσα αὐτὰ πρὸ ἀλλήλων, ἡ καλούμενη συνεκτικότης ἤδη ἂν υποθέσωμεν τὸ σύμπαν ὡς ἀπειρομέγεθες τεμάχιον ὕλης, οἱ ἀπειροπληθεῖς οὗτοι κόσμοι, οὓς βλέπομεν ὡς πλανήτας καὶ ἀπλανεῖς, οὐδὲν εἰσιν ἄλλο, ἢ τὰ μέρη τοῦ τεμαχίου τούτου, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, κινούμενα ἀπικύτως καὶ συγκρατούμενα διὰ τῆς ἐλξεως ἀλλήλων. Ἴσως δὲ οὐ μόνον τὰ καθ' ἑαυστὸν ταῦτα μέρη κινδύνται ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ πνευμέγεθες τεμάχιον τοῦτο τῆς ὕλης ὁπερικλυόμενον σύμπαν κινεῖται πρόχωρον ἐν τῷ ἀγναεῖ διαστήματι, ὡς λίθος ριπτόμενός διὰ σφενδόνης. Εἶπες: τί ἐστὶν ἡ γῆ; λοιπὸν μικρὸν καὶ αὕτη μέρειον ἐστὶ τοῦ ὅλου συμπάντος.

— Καὶ ἂν δὲν εὖρες τὴν ἀλήθειαν δὲν ἀπέχεις καὶ πολὺ αὐτῆς. Εἶπε μοι ἤδη τὰ ἀπειρομέγεθες αὐτὸ τεμάχιον τῆς ὕλης, οὐ τὰ μέρη εὐρίσκονται ἐν ἀρμονίᾳ καθ' ἑαυτὰ τε καὶ πρὸς ἀλλήλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον, ἦν ποτὲ καιρὸς ὅτε δὲν ὑπῆρχε;

— Παρατηροῦντες οἱ ἀστρονόμοι τὰ οὐράνια σῶματα εὐρίσκουσι παρ' αὐτοῖς διαφορὰν ἡλικίας ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπίσης καὶ ἡ γεωλογία διδάσκει ἀκνθήστωρ ὅτι ὁ

ήμερες, πλανήτας, ήλλαξε διαφορά στρώματα επιφανείας, περιπλωμένων των ένικυτών, ήτι έν αυτώ έχει πυρ, ήπερ άλλοτε ήν επί τής επιφανείας αυτού, ότε τώ πυρ αυτό κατά μικρόν έλαττούται και θά έλθη ήμέρα ότε θέλει σβέσθη τώτο και τότε νεκρωθήσεται ή γή ήμών, διότι μή υπάρχοντος πέν αυτῆ του πυρός, δέν θά υπάρχη περί αυτήν ουδ' άτιμώσπρα, ως ήδη συνέβη επί τής σελήνης. Άφ' ου λοιπόν τά μέρη του σύμπαντος έχουν ήλικίαν, και τό όλον σύμπαν έχει ήλικίαν, πάν δε τό έχον ήλικίαν δέν είνε άναρχόν, άρα και τό σύμπαν έχει αρχήν, πρό δε τής αρχής αυτού δέν υπήρχεν, άρα ήν ποτε καιρός ότε δέν υπήρχε.

— Λογικώς λαλείς. Άλλά πώς παρήχθη τούτο; Δρά γε αυτό καθ' έαυτό ένγενήθη, ή άνωτέρα τις δύναμις παρήγαγεν αυτό; Υποτίθω ενδημιάζοντες ότι ουδέ Έπέχο, είπε διατάζων όν νεανίας, ίνα άκούση τήν γνώμην τής φύλης αυτού περί του μυστηρίου τής δημιουργίας.

Και όμως είναι ανάγκη νά παραδεχθώμεν εν έκ των δύο. Άς εξετάσωμεν. Διά νά παραδεχθώμεν τήν πρώτην περίπτωση, πρέπει νά δώσωμεν εις τήν ύλην ιδιότητα του αυτοπαράγεσθαι εκ του μηδενός, ήν, ως εκ τής πείρας βεβαιούται, ουδόλος κέκτηται. Η ύλη, όταν υπάρχει, υφίσταται πολυποικίλους αλλοιώσεις: αναλύεται ή ένούται χημικώς, μεταβάλλεται από στερεού εις υγρόν και από υγρού εις αέριον, από φυτού εις σάκκα και από σαρκός εις τά εξ των αυτῆ συνέστηκε, πολλαχώς μετατοχειούται, πολυτρόπως μεταμορφούται, πολυειδώς μεταβάλλεται, άλλ' υπάρχουσα πάντοτε εάν π. χ. έντός υαλίνου άγγείου δυνθώμεν νά σχηματίσωμεν άπόλυτον κενόν, επί έκαστου μύρια δλα αίωνων τό κενόν έσται άεί κενόν και ουδέν εν αυτώ παρηθήσεται. Άρα δύναμις τις παρήγαγε τήν ύλην και δη δύναμις διάφορος τής ύλης και ταύτης ανεξάρτητος. Και είναι άρα γε ή δύναμις αυτή ή φύσις; Ουχι: διότι φύσις έστί τό σύνολον των νόμων και άπαραβάτων όρων, άφ' ους υφίσταται ή ύλη: είναι δε οι φυσικοί νόμοι διάφοροι έκράσεις τής ύλης, διότι μή υπάρχουσης τής ύλης, ουδ' αυτοί υπάρχουσιν, είναι λοιπόν ή φύσις σύγγρονος τῆ ύλη λαβούσα αρχήν συν αυτῆ. Άλλώς τε και ή φύσις δέν παράγει ύλην, άλλά μορφοί τήν ύλην. Δηλα δη ή φύσις αυξεί τήν ζωήν, άλλά προ-παρχόντων των ζωικών κυττάρων, ή φύσις παράγει τά φυτά, άλλα προπαρχόντων των σπόρων.

Ο νεανίας κατέβλεθη εκ των λεγομένων τής προσφιλούς, κούρης του ποτῆ εδ υδούπιας ότ εσπῆ ότ

— Κατά ταύτα, είπεν, δέν είνε ή φύσις ή δύναμις ή παραγωγούσα τήν ύλην.

— Λοιπόν καθ' ή είπομεν, ή ύλη δέν αυτοπαράγεται ή φύσις δέν παράγει αυτήν, άρα δήλον ότι καθ' ανάγκην πρέπει νά παραδεχθώμεν τήν ύπαρξιν δύναμews άνωτέρας και τής φύσεως και τής ύλης, δύναμewς αυθυπαρκτου μή έχουσης αρχήν, διο μή ύστερ ήλικίας. Η δύναμις αυτή είναι τό όν.

Μ. Π. ΦΛΑΝΟΙΑΗΣ

(Αχαλουβεί)

ΑΙ ΝΕΑΙ ΕΝ ΤΡΟΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ότε έδεδησαν ένεκα του έπελθόντος θεριου καύθωνος ν' ανασταλθώσιν αι ανασκαφαί, τας όποιας ο Έυρύκιος Σλήμαν, τῆ συμμαχία του υποφαινομένου, ειχεν αναλάβει τῷ 1890, οριστικώς εμελετάτο η συνέχεια αυτών κατά τό επόμενον έαρ. Ο κατά δεκέμβριον τῷ 1890 επελθών αιφνίδιος θάνατος του ακαταπονήτου εξερευνητου εφαινετο ως καθ' ολοκληρίαν ματαιώσας τά σχέδια ταύτα. η πρόληψη όμως τῆς ματαιώσεως αυτών όφείλεται εις τήν χίραν και πιστήν αυτου συνεργάτιδα, τήν κ. Σοφίαν Σλήμαν. Έν τῷ προλόγω τῆς περι των εν έτει 1890 ανασκαφών ενθόσεως εκήρυσθεν αυτη ότι ως ιερόν ήγειτο προς αυτῆ κληροδότημα τήν συντέλεσιν των ανασκαφών υπό τό πνεύμα του αποθανόντος. Τήν υπόσχεσιν ταύτην εξεπλήρωσεν υδη, διαθείσα κατά τό παρελθόν έτος τῷ υποφαινομένῳ τά προς εξακολουθήσιν των εργασιών απαιτούμενα χρηματικά μέσα. τα φερταίσι τῆς εθνομυθολογίας. Αι νεαί ανασκαφαί ηρξαντο τῆν 1 μαίον, επερατώθησαν δε τῆν 14 Ιουλίου. Κατά τῶν διεθνήν όμως των εργασιών και τήν μετέτην των πολυμεθών εύρημάτων έτυχον τῆς συνδρομῆς πολλῶν κυρίων, άποσταλέντων κατ' αίτησιν μου εις Τροίαν υπό του πρώσου υπουργου τῆς δημοσίας εκπαίδεσεως, ήτοι του Μπούκνερ, ως αρχαιολογου, του Ρ. Βαγγελ, ως γνωστου των προϊστορικῶν και του Β. Βίλμπεργ, ως αρχιτέκτονος. Ως αντιπρόσωπος τῆς τουρκικῆς κυβέρνησεως παύσατο κατά τας ανασκαφάς ο καθηγητής κ. Μυστακίδης.

Τά επιτευχθέντα αποτελέσματα σπουδαία εν γένει σήμεροσιν νέαν όλως περιόδον εν τῆ ιστορία τῆς ανακαλύψεως τῆς Τροίας. Λεπτομερῆς περί των ανασκαφών έκθεσις δημοσιευθήσεται κατά τήν διάρκειαν του χειμῶνος: ενταύθα δε οι ολιγῶν μόνον δυναμέα νά υποδείξωμεν τά επιτευχθέντα.

Κατά τας εν έτει 1890 ανασκαφάς άπροδοικτικῶς προήλθον εις φῶς ερημία, διαχύσαντα νέον φῶς επί των ερηπίων, περί ὧν τοσοῦτος γενέτο λόγος. Ως γνωστόν εν τῆ άεροπόλει (Burghugel) τῆς Ίλιου εύρέθησαν πρώτον 7 διάφορα επικειμενα άλλήλοις στρώματα ή συνοικισμοί, περιγραφόμενα λεπτομερῶς εν τοις πόνημασιν «Ίλιός» και «Τροία». Κατά τας τελευταίας υπό του Σλήμαν γενομένης ανασκαφάς ο αριθμός ούτος ηύξηθη μέχρι 9 διά τῆς μεταξυ του 6, τῆς υπ' αυτου ύδιας κληθεισης πάλεως και του 7, τῆς ρωμαϊκής, εις φῶς προσελευσεως δύο επι άλλῶν στρωμάτων, άτινα ως ει των εν αυτοις εύρεθέντων άντικειμένων ανήκον εις τήν αρχαίαν ελληνικὴν και τήν νεώτεραν ελληνικὴν εποχήν. Οτι ο Σλή-

1) Περί των άπτι εν Τροία γεννημένων αρχαιολογικῶν ανασκαφῶν όπ' του διεθνήτου τῆς εν Αθῆναις γενικανκῆς αρχαιολογικῆς σχολῆς, ὧν είναι λεπτομέρεια εν καιροί τῶ δέοντι εδημοσιεύσαν εν και φύλλῳ του Νεολόγου η διεθνήτης τῆς σχολῆς ταύτης κ. Γουλιέλμος Δαίρπελεδ, εδημοσίευσε πραγματικῶς εν τῇ περιόδικῇ τῆς σχολῆς ταύτης Mittheilungen des K. Deutschen arch. Instituts * Athen, 1893 XVIII, τῷ 7, τῷ 8, ως αυθεντικῶν άρχηγῶν των κατῆ τας ανασκαφάς ταύτας παρατιθεμεν φῶς εν μεταφράσει.

μαν οὐδὲν ἀνεύρεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκροπόλεως ἐκ τῶν κτισμάτων τοῦ 6, 7 καὶ 8 στρώματος τοῦτο ἐξηγεῖται πιθανῶς ὑπὸ τοῦ νῦν καθορισθέντος γεγονότος ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν ἰδρυμὴν τοῦ μεγάλου ἱεροῦ τῆς Ἰλιάδος Ἀθηνᾶς μετέβησαν τὸ ἀρχικῶς ἀνώμαλον ἄσφον τῆς ἀκροπόλεως, διὰ καταβιβάσεως τοῦ μεσαίου ἀνωτάτου τμήματος, εἰς ὀμαλὸν ὀροπέδιον καὶ οὕτω κατέστρεψαν τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκροπόλεως ἀνώτερα στρώματα.

Πρὸς τῇ ἀξήσει τῶν θυνοκτισμῶν ὅμως ὀφειλόμεν εἰς τὰς ἐν ἔτει 1890 ἀνασκαφὰς πρὸ πάντων καὶ τὸν χρονολογικὸν καθορισμὸν τοῦ 6ου στρώματος καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀνεύρεσιν δύο μεγαλοπρεπῶν κτιρίων. Ἐκτός τῶν οὕτω καλουμένων λυδίων κεραμίων προήλθον εἰς φῶς ἐν τῷ 6 πάντοτε στρώματι καὶ μείζων ἀριθμὸς συντρυμμάτων ἀγγείων καὶ ὀλόκληρά τινα ἀγγεῖα τοῦ μυκηναίου εἴδους.

Κατὰ συνέπειαν δεδῶν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ στρώμα τοῦτο, εἰς ὃ μέχρι τοῦδε οὐδαμῶς ἐπεστήθη ἢ προσοχῇ, ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν καὶ αἱ ἀκροπόλεις Τίρυνς καὶ Μυκῆναι. Πρὸς τοῦτοις ἠδυνάμεθα καὶ περαιτέρω εἶναι νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου ὅτι ἐν τῷ στρώματι τούτῳ θὰ ἔκειτο πάντως ἡ ἀκρόπολις ἐκείνη, περὶ ἣν διεξήχθη ὁ τρωϊκὸς πόλεμος.

Εἰς τοῦτο ὅμως ἀντίκειται πρὸς τὸ παρὸν τὸ γεγονός ὅτι ἐν τῷ στρώματι τούτῳ δύο μόνον εὑρέθησαν οἰκοδομήματα, χωρὶς ταυτοχρόνως νὰ δυνηθῶμεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὸ μετὰ βεβαιότητος καὶ τείχος φρουρίου. Ἐφ' ὅσον τὸ 6ον στρώμα μὴ κάλλιον γνωστῆ καὶ ἐφ' ὅσον τὸ δεύτερον τῶν κατωτέρων στρωμάτων, ἥτοι στρώμα πολλῶ βαθύτερον κείμενον, ἀπετέλει τὸ μόνον μεγαλοπρεπὲς ἱδρυμα ἀκροπόλεως τῆς προελληνικῆς ἐποχῆς ἐν τῇ θεσσί ἐκείνῃ, θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ ἐνδοιαζώμεν ὡς πρὸς τὸ νὰ μὴ ἀποδεχθῶμεν τὴν τελευταίαν ταύτην ὡς τὴν Πύργον τῆς ὀμηρικῆς Τροίας, μολοντί πάντες σχεδὸν οἱ πραγματογνώμονες συμφωνοῦσιν ἐν τῷ ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ πολιτισμοῦ, οἷα διὰ τῶν οἰκοδομημάτων καὶ τῶν μικρῶν εὐρημάτων τοῦ 2ου στρώματος παρίσταται, εἶναι ἀρχαιότερα καὶ ἀπλοστέρα ἢ ἡ μυκηναία καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν διαζωγραφουμένη.

Διὰ τῶν γῶν ἡμῶν ἀνασκαφῶν αἰρεται ἡ ἀβεβαιότης αὕτη. Τὸ 6ον στρώμα, οὐ τις οἶδη μὲν μέρος ἀπεκαλύψαμεν, κατεδείχθη ὡς μεγαλοπρεπὲς ἱδρυμα, ὅπερ ἐν τῇ προρωμαϊκῇ ἐποχῇ ἔκειτο ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Ἰλίου. Τὰ λείψανα ἑπτὰ μεγάλων ἱδρυμάτων ἀπεκαλύφθησαν ἠδη ταῦτα φέρουσιν ἐν μέρει τὸν τύπον τοῦ διαζωγράφου τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ναῶν καὶ μεγάρων τῆς Τίρυνθος καὶ τῶν Μυκηνῶν, ἀλλ' ὑπεράλλουσι αὐτὰ διὰ τῶν διαστάσεων καὶ τῆς ἐπιμελημένης αὐτῶν κατασκευῆς. Τοῦλάχιστον ἰσάριθμα οἰκοδομήματα εὑρίσκονται εἰσὶ ἐπὶ τὴν γῆν. Τὸ μάλιστα ἀξιολογιώτερον ἐν τοῖς ἀνακαλυφθεῖσιν ἱδρυμασιν εἶναι οἰκοδομημα, κείμενον ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φρουρίου, ἀποτελούμενον δ' ἐξ αἰθούσης 8 μέτρων πλάτους καὶ 11 1/2 μήκους, ὡς καὶ προδεδῶται διευθυνομένου πρὸς τὰ ΝΑ. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς αἰθούσης διασώζεται λίθινον κιονόβαθρον ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς θέσεως τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ὅτι ἡ αἰθούδα διεχωρίζετο ἄλλοτε διὰ τριῶν

ξυλίνων κίωνων εἰς δύο τμήματα. Τὸ ἱδρυμα μεγάλως ὁσαύτως ὁμοιάζει πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ R. Koldewey ἀνασκαφέντῳ ναῶν τῆς Νεανθρείας. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρθώμεν ἂν καὶ τὸ ἐν Τροίᾳ τοῦτο εἶρημα ἀποτελῆ ναόν.

Τὰ ἱδρυματα τοῦ 6ου στρώματος, ἅτινα ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἦναι οἰκίσματα, περιβάλλοντα ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς τείχους φρουρίου, ἴσως ἐν πολλοῖς τμήμασιν ἀπεκαλύψαμεν. Τοῦτο ἐκ μεγάλων λίθων ἐκτισμένον, ἔχει ὄγκον μὲν 5 μέτρων πλάτους, διασώζεται δὲ εἰς ὕψος πολλῶν μέτρων. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτοῦ πλευρῇ διαφαίνεται κανονικὴ κλίσις. Παμπεγέθης πύργος πλάτους 18 περίπου μέτρων ἴδρυται ἐν τῇ ΒΑ γωνίᾳ, περιλαμβάνων ἐσῶθεν κλίμακα καὶ ἔχων ὕψος ἀνώτερον τῶν 8 μέτρων ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν διαστάσεων αὐτοῦ, τῆς παγιότητος καὶ τῆς ἐπιμελημένης αὐτοῦ κατασκευῆς ὁ πύργος οὗτος δύναται νὰ ἀντιμετρηθῇ πρὸς πᾶν ἱδρυμα πύργου τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Ἡ ἀκριβὴς διάταξις τῶν λίθων καὶ ἡ κομψὴ ἐπεξεργασία τῶν γωνίων ἠδύναντο ν' ἀποπλανήσωσι τινα εἰς τὸ γ' ἀποδεχθῆναι ὅτι ὁ κολοσσιαίος πύργος ἀνάγεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐποχὴν, ἀλλὰ πρῶτον γινώσκουμεν ὅτι ἡ Τροία τοσοῦτον μικρὰν ἐκείνητο τότε σπασίαν ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἱδρῶσιν τοιοῦτο τοῖχος φρουρίου καὶ δεύτερον καθαρῶς ἐπὶ τόπου φαίνεται ὅτι εἶχον ἐπικοδομηθεῖ ἐπὶ τοῦ πύργου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐποχῇ, εἴχε παραβλαθεῖ ἐν μέρει τὸ ἄχυρον αὐτοῦ διὰ προσθήκης ἐξωτερικῆς κλίμακος καὶ ἐπὶ τέλος κατατεθῆναι οὗτος ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἐποχῇ κατῶθεν παμπεγέθων θημελίων λίθων. Τέλος ἐκ νέου ἀπαντῆ ἡ κομψὴ ὀρθογωνίως ἐπεξεργασμένων καὶ καλῶς ἐξομαλισμένων λίθων παρὰ τισὶ τῶν οἰκιῶν τοῦ 6ου στρώματος. Ὁ πύργος ἀνῆκε λοιπὸν μετὰ βεβαιότητος εἰς τὸ 6ον στρώμα.

Ἦδη ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἐκείνοις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς 6ης πόλεως ἀνακαλυφθεῖσιν ἱδρυμασιν ἐκ νέου εὑρέθησαν πρὸς τοῖς ἐπιχωρίοις ἢ «λυδοῖς» κεραμίσις καὶ πλείστα θραύσματα μινιανῶν ἀγγείων καὶ ἐπειδὴ μεταξύ τοῦ 6ου στρώματος καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν οἰκοδομημάτων ἀναγνωρίζονται εἰσὶ πολλοῦ καθαρώς δύο στρώματα διαφόρων ἱδρυμάτων, οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία ἀπολείπεται ὅτι ἐν τῷ 6ῳ στρώματι ἀνεκαλύψαμεν πράγματι τὴν ἐκ τῆς μυκηναίας ἐποχῆς ἀκρόπολιν (Burg) ἥτοι τὴν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἐξυμνηθείσαν Τροίαν.

Τὸ μέγεθος τῆς περιήμου ταύτης συμφωνεῖ πῶς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀκροπόλεως τῆς Τίρυνθος, τὸ ἐμβαδὸν αὐτῆς εἶναι τοῦλάχιστον διπλάσιον τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ δευτέρου στρώματος. Τὸ ὑπερ τὸ ἐπίπεδον δὲ ὕψος αὐτῆς ἀνήσχετο εἰς 28 περίπου μέτρα.

Ἀδυνατοῦμεν εἰσὶ πράγματι μετὰ τελείας ὀρθοκρίτου καταφατικῶς ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ζήτημα, ἂν πρὸς τῇ μέρῃ τοῦδε μόνον γνωστῇ ἀκρόπολι τῆς μυκηναίας ἐποχῆς ὑπῴρχε καὶ (κῆρα πόλις (Unterstadt), πολλὰ ὅμως ὑπάρχουσι διδόμενα, δυνήγορουντα ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης. Ἐν ταῦθα δυνάμεθα νὰ ὑποδείξωμεν μόνον ὅτι δι' ἀνασκαφῶν, γενομένων εἰς ἀπόστασιν ἐνός περίπου χιλιομέτρου πρὸς Ν τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐξῶ τοῦ τεί-

χους τῆς ρωμαϊκῆς πόλεως, εὐρέθησαν μυκηναῖα θραύσματα ὀμοῦ μετὰ πολλῶν «λυδίων» καὶ ὅτι πρὸς ἀπειρίους νεωτέροις τάφοις, ἀνακαλυφθεῖσιν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, προῖλθεν εἰς φῶς καὶ κάλλι, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν κεραμικὴν τοῦ βου στρώματος, μετὰ τέφρας. Ἄν τὰ εὐρήματα ταῦτα καθιστῶσιν ἀφ' ἐνὸς πιθανὸν ὅτι ἡ βη ἢ μυκηναῖα πόλις ἐξετείνεται μέχρι τῶν νοτιῶν ὁρίων τῆς νεωτέρας πόλεως, τὸ διὰ τῆς κεκαυμένα λείψανα ὀσῶν περιλαμβανούσης κάλλις τεκμηριούμενον ἀφ' ἑτέρου εἶδος ταφῆς κάλλιδα προσαρμόζεται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου διαζωγραφούμενον ἔθιμον τῆς τῶν νεκρῶν καύσεως.

Τὰ σπουδαῖα ταῦτα ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν ὑπερέβησαν τὰς ἡμετέρας προσδοκίας ὡς καὶ αὐτὰς ταύτας τὰς ἡμετέρας ἐλπίδας. Οὐ μόνον τὰ τελευταῖα διελευκάνθησαν σκοτεινὰ σημεῖα, ἀτινα ὑψίσταντο ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῶν ποικίλων τρωϊκῶν ἐρειπίων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βω στρώματι διέγνωμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἐν βραχεῖ κάλλιον θὰ γνωρίζωμεν, ἴδρυμα ἀκροπόλεως ἐπαξίως ἐφάμιλλον πρὸς τὴν Τίρυνθα καὶ τὰς Μικύνας καὶ πληρέστατα δικαιούμενον νὰ ἐξημνηθῇ ὑπὸ ἐνὸς Ὀμήρου.

Ἡ ἀκρόπολις τῆς δευτέρας πόλεως, χωριζομένη ἐστὶ ἀπὸ τῆς βης διὰ τριῶν ὑπερκειμένων ἀλλήλοις συνοικισμῶν, δέον ἴδην ν' ἀνάγνται εἰς ἐποχὴν, ἐξ ἧς ἡμεῖς ἐν Εὐρώπῃ οὐδὲν δυνάμεθα καὶ κατὰ προσέγγισιν ἐστὶ σύγχρονον ἴδρυμα νὰ ἐπιδείξωμεν. Αὐτὰ δέον νὰ χωρῇ μέχρις ἐποχῆς τρισχιλίων π. Χ. ἐτῶν. Ὅτι δὲ τὸ πρῶτον, τὸ κατώτατον στρώμα, δὲν νὰ ἴηαι λίαν σημαντικῶς ἀρχαιότερον, τοῦτο καταφανὲς τυγχάνει παντὶ γνώστη τῶν τρωϊκῶν ἐρειπίων.

Ζητούμενην ἐπικύρωσιν τοῦ ἡμετέρου συμπεράσματος, ὅτι τὸ βον στρώμα ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ὀμηρικὴν Τροίαν, ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι οἱ διάσημοι τρωϊκοὶ τύμβοι, οἵτινες τὸ πλεῖστον ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἐν νεωτέροις δὲ χρόνοις ἐθεωροῦντο ὡς τάφοι ἠρώων, τοῦτέστιν ὡς τάφοι τῶν τρώων καὶ ἐλλήνων ἠρώων, ἠδύναντο ἴδην καὶ ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ χρόνου εἰς τὴν μυκηναῖαν ν' ἀναχθῶσιν ἐποχὴν. Διότι ὁ Σλήμαν κατὰ τὰ ἐν τῇ τελευταία αὐτοῦ ἐκθέσει περιεχόμενα (σ. 18.) ἐν τοῖς πλεῖστοις αὐτῶν εὐρετὰ αὐτὰ θραύσματα ἐπιχωρίων ἀγγείων, ἄτινα ἐπικρατοῦσι καὶ ἐν τῷ βω στρώματι.

Ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἔργον ἀνελάμβωμεν κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐν τῷ παρόντι ἔτει ἐργασίας. Θὰ διανοίγωμεν ἐν τμηματι τῆς ἀκροπόλεως, ἀθίκτῳ εἰσέτι, μικρότερον μέρος ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω καὶ θὰ ἐδημειοῦμεν κατὰ τὴν διάνοιξιν ταύτην ἐκ νέου τὰ οἰκοδομήματα καὶ πάντα τὰ εὐρήματα ἐνὸς ἐκάστου στρώματος. Κατὰ τὴν ἐσκαφὴν ταύτην ἀπεκαλύψαμεν, ἀπὸ τῶν ἄνω ἀρξάμενοι, ἐν πρὸς ἐν ἀλλεπαλλήλως τὰ διάφορα στρώματα, ἐπιστημονικῶς συνθηροῖσαμεν πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς εὐρεθέντα ἀντικείμενα καὶ τότε μόνον προσέβημεν εἰς διάνοιξιν τῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἀνακάλυξιν τοῦ ἀμέσως κατωτέρου στρώματος, ἀφ' οὗ ἀκριβῶς τὰ κτίρια ἐκεῖνα κατεμετρήθησαν, ἰχνογραφηθήθησαν καὶ ἐφωτογραφηθήθησαν. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐξηκριβώθησαν τὰ αὐτὰ, κτίρια ἄτινα καὶ τὸ 1890 παρετηρήσαμεν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέγχεται τοῦλάχιστον εἰς ἐννέα. Ἐν τισὶ μέρεσι πλείονα

διακρίνονται στρώματα, πολλοὶ ὅμως λόγοι συνηγοροῦσιν ὅπως διατηρήσωμεν μὲν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, ἀποδεχθῶμεν δὲ πρὸς τούτοις ὡς κατώτερα τμήματα καὶ διαφόρους περιόδους ἐνίων στρωμάτων. Ὅτι τὸ δεύτερον π. χ. στρώμα ἐκ τῶν κάτω κατατέμενται εἰς τρεῖς σαφῶς διακρινόμενας ἀπ' ἀλλήλων περιόδους, τοῦτο προηγουμένως ἴδην καθωρίσθη· αἱ τελευταῖαι ὅμως ἀνασκαφαὶ κατέδειξαν ὅτι καὶ ἐν τῷ κατωτάτῳ στρώματι δύο δέον νὰ διακρίνωμεν τοῦλάχιστον περιόδους.

Ἡ ἐξῆς διάταξις ἐπιτρέπει σαφεῖ ἐπισκόπησιν τῶν ἐννέα τούτων στρωμάτων :

A. Προμυκηναῖα ἢ προϊστορικὰ στρώματα :

α) Πανάρχαιος συνοικισμὸς = 1ον στρώμα.

β) Μεγαλοπρεπὲς ἴδρυμα ἀκροπόλεως μετ' οἰκημάτων, τείχους φρουρίου, πύργων καὶ πυλῶν = 2ον στρώμα.

γ) Τρεῖς μᾶλλον ἀσήμαντοι συνοικισμοὶ, ὑπερκειμένοι ἀλλήλοις ὑπερθεν τῶν κεκαυμένων ἐρειπίων τοῦ 2ου στρώματος = στρώμα 3—5.

B. Τὸ μυκηναῖον στρώμα ἴτιοι ἢ ὀμηρικὴ Πέργαμος = 6ον στρώμα.

Γ. Τὰ κατόπιν τῆς μυκηναίας ἐποχῆς στρώματα :

α) ἀρχαῖοι οἶκοι = 7ον στρώμα.

β) ἐλληνικοὶ οἶκοι τῆς ἐλληνιστικῆς ἐποχῆς = 8ον στρώμα.

γ) ὑπερπῆ ρωμαϊκὰ ἴδρύματα = 9ον στρώμα.

Ζωηρὰν ἠσθάνθημεν λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ Ε. Σλήμαν, ὁ τὴν Τροίαν ἀνακαλύψας, δὲν ἐπέζησε πλεόν τῆς εὐρέσεως τοῦ βον στρώματος μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ μεγαλοπρεπῶν ἰδρυμάτων. Μόνον τὸ πρῶτον μυκηναῖον οἰκοδομημα καὶ τὰ πρῶτα θραύσματα ἀγγείων τῆς ἐποχῆς ταύτης ἠτύχησε νὰ ἴδῃ, μὴ παραγνωρίσας τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλως θὰ ἐπεδίδετο μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζήλου εἰς τὴν διερεύνησιν καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν πλήρη ἀνακάλυψιν τῆς νέας Περγᾶμου. Ἐλπίζεται ὅτι καὶ νῦν δὲν θὰ ὑστερήσῃ τὰ μέγα πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τούτου. Τὰ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κτίρια δέον πάντα νὰ διερευνηθῶσι καί, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι τοῦτο τὰ ὑπὲρ ταῦτα κείμενα μεταγενέστερα κτίρια, ν' ἀποκαλυφθῶσι. Δὲν πρέπει πλέον νὰ κῆται τεθαμμένος ὑπὸ τὸν χοῦν τῶν χλιετηρίδων τὸ ὀγκῶδες τείχος τῆς ἀκροπόλεως, ἀλλ', ἐφ' ὅσον διετηρήθη, ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς φῶς. Μετὰ βασιμότητος ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἔργα τὸ προδεχῆς ἔτος.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΔΑΙΡΠΦΕΛΔ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) Γ. Κ. Λαζαρίδης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΑ. — Ὁ Στράβων καὶ ἡ ξηροφυλλία. — Ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος τοῦ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ — MELY. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Μετεωρολογικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς Ἰουλίου (ν. ἡμ.).

Ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ἐπιστημονικῷ περιοδικῷ La Nature ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἑνδιαφέρουσα πραγμα-

1) Ἐν ἀριθμῷ 1054 τῆς 31|12 ἀγούστου ἐ. ἔ.

ταία τοῦ κ. Georges Vitoux ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν. Ὁ Στράβων καὶ ἡ ξηροφυλλία (Strabon et le phylloxera), ἥς ἐκτενῆ περιλήψιν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα διὰ δύο λόγους· ἅν διότι διὰ ταύτης ἕπαξ ἐτι ἐπιβεβαιούται ἡ ἀλήθεια τοῦ γνωστοῦ ἀποφθέγματος οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἡλίον, βεβαιούμενου διὰ τοῦ κατηγορηματικώτερου τρόπου ὅτι οὐχὶ ἀδίκως οἱ ἡμέτεροι ἔνδοξοι πρόγονοι θεωροῦνται ὡς θέμενοι τὰς βάσεις τῶν σπουδαιότερων τουλάχιστον ἀνακαλύψεων, ἐφ' αἷς δικαίως ἐναβρύνεται ὁ ἡμέτερος ἰδία αἰὼν· καὶ βον διότι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἢ ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ περιγραφομένη σπουδαιότητι διὰ πάσας τὰς ἀμπελοφόρους χώρας ἀνακάλυψις τῆς πρὸς θεραπείαν τοῦ εὐγενοῦς φυτοῦ ἀπὸ τῆς μαστιχοῦσης αὐτὸ νόσου μεθόδου δὲν θὰ ἐγένετο ἐάν ὁ ἀνακάλυψας αὐτὴν δὲν ἐγένωσκε τὴν γλῶσσαν τοῦ Στράβωνος.

Ἡ δευτέρα αὕτη ὄψις τοῦ ζητήματος φαίνεται ἡμῖν πολλῶ σπουδαιότερα σήμερον, ὅποτε οὐ μόνον παρὰ τοῖς ξένοις καὶ ἀλλογλώσσοις παρατηρεῖται τάσις τις πρὸς περιορισμὸν ἢ καὶ παντελεῖ κατάργησιν τῆς ἐν τοῖς σχολαίσις διδασκαλίας τῆς γλώσσης τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀγῶνες δὲ κρατεροὶ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν συνάπτονται, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ἐτι αἱ αὐταὶ καὶ μετὰ μείζονος ἐτι ἐντάσεως ὑποδηλοῦνται παρὰ τινῶν, εὐτυχῶς εὐαριθμῶν, τάσις πρὸς παραγκώνισιν τῆς γλώσσης ἡμῶν, ἥτις ἀποτελεῖ οὐ μόνον τὴν τιμιώτεραν τῶν πατέρων ἡμῶν παρακαταθήκην, ἀλλὰ καὶ τὸν σημαντικώτερον καὶ ἀρραγέστερον δεσμὸν δι' οὗ συνδεόμεθα πρὸς τε τοὺς ἡμέτερους προγόνους καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.

Ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης ὄψεως κρίνων τὴν προκειμένην ἀνακάλυψιν καὶ ὁ κ. G. Vitoux ἀρχεται τῆς πραγματείας αὐτοῦ διὰ τῶν ἐξῆς :

«Μέχρι τοῦδε ἢ σπουδῆ τῆς ἐλληνικῆς δὲν φαίνεται οὐδέποτε θεωρηθεῖσα ὡς μέσον πρόσφορον πρὸς ἐρρωμένην εἰς τὴν εὐτυχίαν ἀήξιον.

Ἀπὸ τοῦδε δυνατόν νὰ θεωρηθῶσι τὰ πράγματα μεταβληθέντα· τὴν στιγμὴν ταύτην, τῷ ὄντι, γνωστότατος πολυμαθῆς φιλόλογος, ὁ κ. F. de Mély, θὰ ὀφείλῃ ἴσως εἰς τὴν γνώσιν τῆς γλώσσης τοῦ Ὁμήρου τὸ ὅτι ἠξιώθη ἑκατοντάδων τινῶν χιλιφράγκων γραμματίων, ἅτινα πρὸ εἰκοσι καὶ πλέον ἐτῶν ὠρίσθησαν ὡς ἀμοιβὴ τοῦ ἀνακαλύψοντος τὴν ἀληθῶς βεβαίαν κατὰ τῆς ξηροφυλλίας συνταγὴν ».

Ἄλλ' ἢ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης ὄψεως ἀναμφιδόλως κείται ἐκτός τῶν ὁρίων τῶν Ἐπιστημονικῶν ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεων, λίαν δὲ πιθανῶς ἔσται ἐν οὐ μακρῷ μέλλοντι τὸ ὑποκείμενον μελετῶν ἀνδρῶν εἰδικῶν καὶ ἐντελῶς γνωσκόντων τὴν θέσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν πραγμάτων, οἵτινες, ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείας, παρακολουθοῦσι μετὰ στοργῆς πᾶσαν πρὸς ἀναστήλωσιν αὐτῆς ἐνέργειαν, μὴ λησμονοῦντες νὰ σημειῶσιν ἐπίσης καὶ πᾶσαν ἀντίθετον πρὸς ταύτην ἀπόπειραν ὡς καὶ τὴν μοιραίως συμπαρομαρτούσαν ταῖς ἀντιθέτοις ταύταις καὶ παρατόλμοις ἀποπειραῖς ἀποτυχίαν.

Καὶ ἤδη ἐπὶ τὸ προκειμένον συνοψιζόμενον ἐν δυοὶ λέξει, ταῖς ἐξῆς :

Ὁ κ. de Mély ἀναγινώσκων τὸν γεωγράφον Στράβωνα ἀνεκάλυψε τὸ κατὰ τῆς ξηροφυλλίας φάρμακον.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀρχαίου τούτου συγγραφέως ἢ καὶ προγενεστέρας, οἱ ἀμπελοργοὶ εἰς διηνεκῆ εὐρίσκοντο ἀγῶνα, ὡς καὶ οἱ σύγχρονοι αὐτῶν συνάδελφοί, κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἀμπελων αὐτῶν, διότι δυστυχῶς τὰ ἔντομα καὶ τὰ παράσιτα δὲν ἀνίκουσιν εἰς τὰς νεωτέρας ἀνακαλύψεις, καὶ κατὰ τὴν παροχημένην δὲ ἐκείνην ἐποχὴν, ὡς καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον, ἄσπονδος ἦτο κεκρηγμένος ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν καταστρεπτικῶν τούτων ὄντων καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο δὲν ἔλειπον τὰ πρὸς καταπολέμησιν αὐτῶν φάρμακα, οἱ δὲ συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐσημείουν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν διάφορα πρὸς ἐξόντωσιν ἐκείνων μέσα. Οὕτως ὁ Στράβων ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς αὐτοῦ ὁμιλεῖ περὶ θεραπείας νόσου τινὸς τῆς ἀμπέλου, θεραπείας ἣν ἀναγράφει ὡς παραληφθεῖσαν παρὰ τοῦ Ποσειδωνίου. Ἡ περιγραφὴ αὕτη τοῦ Στράβωνος ἔχει αὐταῖς λέξεσιν ἧδε :

«... πέτρα δ' ἐστὶ πῦρ ἀναδιδοῦσα, ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῖναι ῥέουσι χλιαροῦ καὶ ἀσφάλτου, καιομένης, ὡς εἰκόσ, τῆς βάλου τῆς ἀσφαλτίτιδος· μέταλλον δ' αὐτῆς ἔστι πλυσίον ἐπὶ λόφου· τὸ δὲ τυνηθὲν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνῳ, τῆς ἐγγωννυμένης εἰς τὰ ὀρύγματα γῆς μεταβαλλούσης εἰς ἀσφάλτον, ὡς ψιδι Ποσειδώνιος. Λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀμπελίτιν γῆν ἀσφαλτώδη τὴν ἐν Σελευκείᾳ τῇ Πιερίᾳ μεταλλευομένην ἄκος τῆς φθειρώσης ἀμπέλου· χρυσθεῖσαν γὰρ μετ' ἐλαίου φθειρεῖν τὸ θῆριον πρὶν ἐπὶ τοὺς βλαστοὺς τῆς ῥίζης ἀναβῆναι τοιαύταν δ' εὐρεθῆναι καὶ ἐν Ρόδῳ πρυτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος δ' ἐλαίου δεῖσθαι.»

Τὸ χωρίον τοῦτο θὰ παρέμενεν ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἀπαρηγόρητον, ἐάν δὲν συνέπιπτεν ὥστε κατ' εὐτυχίαν συγκυρίαν ὁ κ. Mély νὰ εἶνε κάτοχος ἑκταρίου τινῶν ἐκ ξηροφυλλίας παθουσῶν ἀμπέλων, ὅποτε φυσικῶς, ἐνεκα τῆς εἰδικῆς ταύτης συμπτώσεως, ἐθεώρησε καλὸν ν' ἀξιώσῃ προσοχῆς τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀρχαίου συγγραφέως ἀναγραφομένην παρατήρησιν. Ἐπὶ πλέον δὲ, ἢ σμειώσῃς τοῦ Στράβωνος ἀναφέρεται εἰς ἐντελῶς ὠρισμένην περίστασιν· διότι, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ ἀναγράφεται, δὲν πρόκειται ἀορίστως περὶ θεραπείας νοσήματός τινος τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου, ὅπερ προσβάλλον κατὰ πρῶτον τὰς ῥίζας τοῦ φυτοῦ, ἀνέρχεται εἰτα ἐπὶ τοὺς βλαστοὺς. Ἐπειδὴ δὲ ἀκριβῶς οὕτω φέρεται καὶ ἡ ἡμετέρα ξηροφυλλία, τοῦτο δὲ ἦτο γνωστὸν τῷ κ. Mély ὡς ἀμπελοκόμῳ, φυσικώτατον ἦτο νὰ σκεθῆῃ οὗτος ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου συγγραφέως μνημονευόμενον ἔντομον εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ ἐπιφέρων σήμερον τὴν καταστροφὴν τῶν ὠραιοτέρων φυτειῶν.

Τῆς ὑποθέσεως ταύτης τεθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Mély, φυσικώτατον ἦτο νὰ σκεθῆῃ οὗτος περὶ πειραματικῆς

1) Strabonis *Geographica* recognovit Augustus Meineke, vol. secundum, βιβλίον Ζ, ἐδ. 8, ἐν σελ. 435.

ἐφαρμογῆς τῆς τυχαίως ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ τοῦ Στράβωνος ἀναγραφόμενης συνταγῆς. Ἄλλως τε δὲ ἐλάχιστά ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῆς ἀποπείρας ταύτης θὰ ἐξημιούθη, διότι ἐκ τῶν τριακοντακισχιλίων κλημάτων, ὧν κάτοχος ἦτο ποτέ, μόλις ὑπολείποντο αὐτῷ συντεπεία τῆς ἐκ τῆς φθορᾶς νόσου καταστροφῆς ὀλιγώτερα τῶν χιλίων, καὶ ταῦτα δὲ προσβεβλημένα ἤδη ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ παρασίτου, ἐφαίνοντο εἰς βεβαίαν καταδεδικασμένα καταστροφῆν.

Τῆς πρὸς πειραματικὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνταγῆς τοῦ Στράβωνος ἀποφάσεως ληθθείσης, ὁ κ. Μελύ εὐρέθη πρὸ φαινομένης ἀνυπερβλήτου δυσχερείας. Τῷ ὄντι, ὅποια τις ἄρα γε ἦτο ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου συγγραφέως ἀνοφερομένη ἀμπελιτις γῆ; — Ἐὐτυχῶς τὴν δυσχερείαν ταύτην κατάρθωσεν ὁ κ. Μελύ, νὰ ὑπερβῆ, ὀδηγηθεὶς βεβαίως καὶ εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ τοῦ ἐξόχου γεωγράφου περὶ τῆς ἀσφαλτοδουρῆς συστάσεως τῆς ἀμπελιτιδος ἀναγραφόμενων. Ἐπὶ τῇ βῆσει ταύτῃ προσέβη ὁ σοφὸς ψιλλόλογος κατὰ μάρτυρον τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὰ ὀριστικὰ καὶ ἀποτέλειμα ἐπιτυχίας σπείθοντα πειράματα αὐτοῦ. Τὰ πειράματα ταῦτα ἐξετελέσθησαν ἐπὶ ἐξακοσίων κλημάτων ἐκλεγέντων ἐν μέσῳ ἀμπέλου ὑπὸ τῆς ξηροφυλλίας καταστροφείσης καὶ πεφτυεμένης ἐπὶ ἐδάφους ἀργιλλοδουρῆς, ἔνθα ἀδύνατον ἦτο νὰ γείνη οἰκίη περὶ ἐπωφελοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ θειοῦχο ἄνθρακος. Ἄντι δὲ τῆς ἀγνώστου αὐτῷ συστάσεως ἀμπελιτιδος, ὁ κ. de Mély συνέλαβε τὴν γόνιμον ἰδέαν ν' ἀναμίξῃ μετὰ τοῦ περιβάλλοντος τὰς οἴζας ἐκάστου κλήματος χρώματος ποσότητά τινα λεπτοκεκομμένων ρακῶν συμμιγμένων μετὰ πετρελαίου ἀποτελοῦντος τὸ 1/10 τοῦ βάρους ἐκείνων. Μῆνας τινὰς κατόπιν, κατὰ ἰσχυρίον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπανελάβε τὴν χρῆσιν τοῦ θεραπευτικοῦ αὐτοῦ μέσου, χρησιμοποιηθέντος τότε ἐπὶ 700 κλημάτων, ἀντικαταστήσας τὴν φορὰν ταύτην τὰ ὄρια διὰ βούων ποάνθρακος (τύρνης) [mousses de tourbe].

Τὰ εὐτυχῆ ἐξαγόμενα τῆς πειραματικῆς ταύτης ἐργασίας ἀνεκοινώσατο ὁ κ. de Mély τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ἐν δυοὶ συνεδρίαις, ἥτοι κατὰ ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους¹, καὶ τελευταίον κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 28/9 ἰανουαρίου ε. ἔ. καθ' ἣν καὶ παρουσίας τῇ Ἀκαδημίᾳ κλάδον ἀμπέλου μήκους 3,50, ζωρᾶς βλαστήθως, ἀπορτηθέντα ἐκ κλήματος ἐκ ξηροφυλλίας παθόντος καὶ ὑποστάντος τὴν διὰ τοῦ πετρελαίου θεραπείαν. Ὁ κ. de Mély μετὰ τινα ἱστορικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τῆς θεραπείας τῆς ἀμπέλου διὰ τῶν ἀσφαλτῶν, θεραπείαν, ἧς χρῆσις ἐγένετο ἀπὸ τοῦ 17ου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὡς τοῦτο κατὰδεικνύται ἐκ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτην ἀναγραφόμενων ἐν τῷ πειραματικῷ βιβλίῳ τοῦ Θεοφράστου, μὴ διακοπιθεῖσαν δὲ μέχρι τοῦ μεσαιῶνος, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σχετικῶν χωρίων διαφόρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφέων, ἀναφέρει τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτευχθέντα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ πετρελαίου πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀμπέλου ἀπὸ τῆς τέλει καταστροφῆς αὐτῆς.

φύσης αὐτῆν νόσου διὰ τῶν ἐξῆς: «Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν θαυμάσια· δυστυχῶς οἱ ὄφιοι παγετοὶ κατέστρεψαν κατὰ τὸ ἔαρ τοὺς πρώτους βλαστούς, διὰ τοῦτο δὲ ἀδύνατό νὰ ὑποβάλῃ τῇ Ἀκαδημίᾳ ἕτερα πλὴν τῶν προϊόντων δευτέρως βλαστήσεως, ἵτις συνήθως εἶνε σχεδὸν μηδαμινή. Ἐνῶ ἐξ ἐκάστου ἑκταρίου, ἐφ' οὗ ἐξετέλειον τὸ πείραμα καὶ ὅπερ ἔφερε δεκακισχιλῖα κλήματα ἀμπέλου, συνέλεγον ἐν συνόλῳ 1361 κλιόγραμμα σταφυλῶν, τετράγωνον 900 κλημάτων, ἐφ' ὧν ἐψήροσα τὴν ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἐνδείκνυμένον θεραπείαν, παρῆγε μόνον, καίπερ ὑπὸ τῆς ξηροφυλλίας προσβεβλημένον, 175 γρ. σταφυλῶν, ἥτοι πλεον τοῦ τρίτου ἐνῶ δὲ ἐπὶ 9000 κλημάτων, μὴ ὑποβληθέντων εἰς τὴν θεραπείαν, πλεον τῶν 3/4 ὀλοοῦρως σήμερον ἀπωλεσθησάν, ἐν τῷ τετραγώνῳ τῶν 900 οὐδὲν ἐπαθέ τι».

Τὰ ἐκ τῆς πειραματικῆς ταύτης ἐφαρμογῆς τῆς θεραπευτικῆς τοῦ Στράβωνος μεθόδου ἐξαγόμενα ἀνατρέπουσιν ἄρθῃν τὰς περὶ καταστρεπτικῆς δίδην ἐπιρροῆς τοῦ πετρελαίου ἐπὶ τῆς ἀμπέλου πεποιθήσεις τῶν διαπρεπεστέρων χημικῶν, ἰδίτινες, ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ Στράβωνος, ἰδέας ἄς συνεμερίζοντο ἐπίσης ἄλλοις ὁ Θεοφράστος, Κάτων ὁ Πρεσβύτερος, ὁ Διοσκουρίδης καὶ ἄλλοι, ἐβεβαίουν ὀριστικῶς ὅτι οὐδέποτε ἢ ἀμπελοὶ θὰ ἀντείχον εἰς τὴν διὰ τοῦ πετρελαίου θεραπείαν.

Κατ' αὐτοὺς, ὁ μόνον γραμμῆρα τῆς ὕλης ταύτης θὰ ἐξήρουν πρὸς ἀναπόφευκτον καταστροφῆν τοῦ εἰρωστοτέρου κλήματος ἤδη δὲ, ἐν διαστήματι δέκα πέντε περίπου μηνῶν, τινὰ τῶν σήμερον εὐρώστων κλημάτων προσέλαβον 9^{ος} ὄλα γραμμῆρα πετρελαίου, ἕτερα δὲ μέχρι 10 γρμ. εἰς μίαν μόνην δόσιν. Τὸ μόνον μὴ εἰσέτι ἀκριβῶς καθωρισμένον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ πετρελαίου κατὰ τῆς ξηροφυλλίας εἶνε τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ ποσοῦ ὅπερ δυνατόν κατὰ ταύτην νὰ χρησιμοποιηθῆ ἄνευ βλάβης τῆς ἀμπέλου, τοῦτο δὲ ἐζητήσε κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ, ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἀνακοίνωσιν ὁ κ. de Mély νὰ καθορισθῆ διὰ τῆς ἐκτελέσεως ὁμοίων πειραμάτων εἰς διάφορα ἐκ ξηροφυλλίας παθόντα σημεῖα. Ὅπως δὲ βεβαίον εἶνε ὅτι τὰ ὑποστάντα τὴν διὰ πετρελαίου θεραπείαν τοῦ κ. de Mély κλήματα ἀπολαύουσιν ἐξαιρετόν εὐρωστίαν, τὸ ψῆλλωμα αὐτῶν εἶναι πρᾶσινον καὶ πυκνόν, αἱ οἴζαι νέαν ἐλαβον ζῶην, ἐνῶ τὰ παρακείμενα αὐταῖς καὶ εἰς αὐτὰ ἐγκαταλειφθέντα κλήματα φθίνουσιν οἰκτρῶς.

Ἡ κατὰ τὴν μεθόδον τοῦ κ. de Mély θεραπεία τῆς ξηροφυλλίας, θεραπεία ἥιστα δαπανηρά, διότι εἰς ἐκάστην τούτων δαπανῶνται πέντε μόνον φράγκα δι' ἐκάστην χιλιάδα κλημάτων, ἐκτελεῖται ὡς ἐξῆς: Ὁρῶσεται περὶ τὸν πόδα ἐκάστου κλήματος μικρὸν κοιλῶμα, 30 μέχρι 35 ἐκατοστομέτρων διαμέτρου καὶ 25 μέχρι 30 ἐκατοστομέτρων βάθους, ἀφινόμενου περὶ τὴν βᾶσιν τοῦ κλήματος δακτυλίου ἐκ χρώματος, διαμέτρου 15 περίπου ἐκδτμ. εἴτα παρασκευάζεται κατὰ μικρᾶς ἰσοδύναμις μίγμα 100 κλιόγραμμων βούων ποάνθρακος, αἷτινα συντριβῶσιν ἄδρομοῶς μετὰ 10 γρμ. πετρελαίου δευτέρως ποιότητος, οὕτω δὲ σχηματίζεται ὁμοιομερῆς ὄλον, ὅπερ ἀφίεται ἡρεμὸν ἐπὶ 34 ὄρας. εἴτα τίθειται εἰς τὸν πόδα ἐκάστου

1) Βλέπε *Revue Scientifique*, 1892, 1ον ἔξαιρον, Τόμ. XLIX, ἐν σελ. 569, στήλῃ 2.

κλίματος 200 γωμ. του μίγματος τούτου και καλύπτεται τούτο άμεσως δια του κατά τον σχηματισμόν του βοθρίου εξαθένους χώματος.

Η εργασία αύτη επαναλαμβάνεται δις μὲν κατά το πρώτον έτος, κατά μάρτιον και ιούνιον, εφ' άπαξ δέ καθ' έκαστον των επομένων, κατά ιούνιον μόνον.

Ταύτα συντομώτατα τα περί της σπουδαιοτάτης

Άκραι θερμοκρασίαι.

Ημερ.	Ταπεινωτάτη.	Υψίστη.
1	70, εν Pic du Midi και εν Stornoway.	37°, εν Cap Béarn.
2	90, εν Haparanda.	36°, εν Μαρρίτη. 35°, εν Gap και εν Φλωρεντία.
3	81, εν Pic du Midi και εν Bodo.	40°, εν Σράζ και εν Laghouat. 36°, εν Certe και εν Cap Béarn.
4	90, εν Lilleaborg.	400, εν Laghouat.
5	69, εν Haparanda. 70, εν mont Ventoux. 80, εν Αρχαγγελω και εν Bodo.	380, εν Cap Béarn. 360, εν Βορδώ.
6	50, εν Haparanda. 70, εν Αρχαγγελω και εν Wisby.	420, εν Aumale. 400, εν Laghouat. 360, εν C. Béarn και εν Τυνιδι.
7	40, εν Hernosand.	41°, εν Τυνιδι και εν Laghouat. 40°, εν Aumale. 36°, εν Cap Béarn.
8	50, εν Pic du Midi.	110, εν Laghouat.
9	60, εν Haparanda.	380, εν Πζλέρω.
10	40, εν mont Ventoux.	350, εν Cap Béarn.
11	60, εν Pic du Midi και εν Haparanda.	389, εν C. Béarn. 350, εν Μαρρίτη. 340, εν Limoges και εν Charleville.
12	30, εν mont Ventoux.	390, εν Laghouat.
13	80, εν Pic du Midi και εν Hernosand.	370, εν Cap Béarn.
14	70, εν Pic du Midi.	350, εν Charleville.
15	90, εν Memel.	390, εν Laghouat.
16	40, εν mont Ventoux.	280, εν Aumale.
17	30, εν Pic du Midi.	340, εν C. Béarn.
18	70, εν Puy de Dôme και εν Αρχαγγελω.	400, εν Laghouat.
19	40, εν Pic du Midi. 79, εν Bodo και εν mont Ventoux. 90, εν Puy de Dôme.	399, εν Aumale. 360, εν Cap Béarn.
20	40, εν Pic du Midi.	410, εν Laghouat.
21	20, εν Briançon εν mont Ventoux και εν Bodo.	360, εν Cap Béarn και εν Aumale.
22	40, εν Pic du Midi.	390, εν Πζλέρω. 370, εν Τυνιδι. 360, εν C. Béarn.
23	50, εν mont Ventoux.	350, εν Aumale.
24	60, εν Bodo.	380, εν Αλγερία. 340, εν C. Béarn. 330, εν Oran και εν Βενδοησία.
25	19, εν Pic du Midi.	360, εν Cap Béarn.
26	20, εν mont Ventoux.	330, εν Oran. 330, εν Μαζρίτη.
27	4, εν Puy de Dôme.	320, εν Cap Béarn.

ταύτης ανακαλύψεως του κ. de Mély, ανακαλύψεως, ήτις άστροδίως χρησιμοποιουμένη, μεγάλης προόδουται να παράσχη τη άνθρωπότητι ευεργεσίας.

Άκραι θερμοκρασίαι.

Ημερ.	Ταπεινωτάτη.	Υψίστη.
1	40, εν Pic du Midi.	340, εν Βενδοησία.
2	10, εν mont Ventoux.	330, εν Cap Béarn.
3	30, εν Haparanda.	310, εν Σράζ.
4	20, εν Pic du Midi.	350, εν Cap Béarn και εν Aumale. 340, εν Κονστατινουπόλει. 1.
5	30, εν Haparanda.	270, εν Μασσαλία. Ηερπιζάν και Gap. 350, εν Μαζρίτη και εν Aumale.
6	40, εν Pic du Midi.	410, εν Laghouat.
7	30, εν mont Ventoux.	370, εν Μαζρίτη.
8	40, εν Pic du Midi.	360, εν Cap Béarn.
9	40, εν mont Ventoux.	370, εν Cap Béarn. 360, εν Μαρρίτη. 330, εν Σράζ. 310, εν Sicie. Α και εν παρα τήν Τουλών.
10	50, εν Briançon, εν Serpance και εν Pic du Midi.	440, εν Laghouat.
11	30, εν Pic du Midi.	3360, εν G. Béarn.
12	70, εν Bodo. 80, εν m. Ventoux και εν Serpance.	350, εν Aumale.
13	30, εν Pic du Midi.	410, εν Laghouat.
14	70, εν mont Ventoux.	300, εν Aumale.
15	80, εν Stornoway.	340, εν Cap Béarn.
16	60, εν mont Ventoux.	390, εν Laghouat.
17	70, εν Pic du Midi.	360, εν C. Béarn και εν la Calle.
18	80, εν Stornoway.	370, εν Laghouat.
19	20, εν Pic du Midi.	360, εν C. Béarn.
20	50, εν mont Ventoux.	340, εν Μαζρίτη.
21	70, εν Puy de Dôme.	360, εν C. Béarn, εν Croisette, εν Μαζρίτη και εν Laghouat.
22	40, εν Pic du Midi.	380, εν Cap Béarn.
23	70, εν Charleville.	370, εν Μαζρίτη.
24	80, εν Puy de Dôme.	370, εν Laghouat.
25	70, εν Stornoway. 80, εν Serpance και εν Bodo.	350, εν Cap Béarn.
26	100, εν Αρχαγγελω.	380, εν Cap Béarn.
27	40, εν Pic du Midi.	369, εν Μαζρίτη.
28	80, εν Puy de Dôme.	330, εν Φλωρεντία.
29	90, εν Bodo.	

1) Η θερμοκρασία αύτη εινε ή σημειωθείσα εν τώ μετεωρολογικώ δελτίω του αυτοκρατορικού άστεροσκοπίου· άλλα μετρομετρικά μετρήσει όρίζουσι κατά ή ανώτεραν των 340 κατά 2 και πλέον βαθμούς.

Άκραι θερμοκρασίαι. ὅτ' οὐ γὰρ ἔστιν ἡ ἀκραιότερη θερμοκρασία ἐν τῇ γῆ ἀναδεικνύεται ἐν τῇ ἀκραιότερῃ ἡμέρᾳ.

Ἡμέρ.	Ταπεινότερη	Υψηλότερη
27	—10, ἐν Pic du Midi	35°, ἐν Laghouat
	6°, ἐν Puy de Dôme	330, ἐν Porto
	7°, ἐν mont Ventoux	330, ἐν Brindisi
28	—39, ἐν Pic du Midi	369, ἐν Laghouat
	320, ἐν mont Ventoux	350, ἐν Brindisi
	50, ἐν Puy de Dôme	30°, ἐν C. Béran
29	—40, ἐν Pic du Midi	349, ἐν C. Béarn καὶ ἐν
	mont Ventoux	Laghouat
	60, ἐν Boda καὶ ἐν Servance	330, ἐν Αἰσβώνη
30	—20, ἐν Pic du Midi	340, ἐν Μαδρίτη καὶ ἐν
	20, ἐν m. Ventoux	Laghouat
	60, ἐν Cap καὶ ἐν Servance	27°, ἐν Μασσαλία καὶ ἐν Ηερπινιάν
31	—30, ἐν Pic du Midi	34°, ἐν Αἰσβώνη
	20, ἐν mont Ventoux	330, ἐν Cap Béarn
	50, ἐν Puy de Dôme	καὶ ἐν Μαδρίτη

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἐπιφαίνεται ὅτι ἡ μὲν ταπεινότερη θερμοκρασία τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βορείουδοτικῆς Ἀφρικῆς (—40) ἐσημειώθη ἐν Pic du Midi τὴν 14, 15 καὶ 29 τοῦ μηνός, ἡ δὲ ὑψίστη (420) ἐσημειώθη ἐν Annale τὴν 4, πολλάκις δὲ ἐσημειώθη ἐν τοῖς σταθμοῖς τῆς βορείουδοτικῆς Ἀφρικῆς θερμοκρασία ἀνωτέρα τῶν 40°.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΚΡΙΤΟΥ — ΧΡΟΙΚΑ

Ἐν τῇ κατ' ἐξοχὴν χώρᾳ τοῦ καλοῦ οἱ ὑποκριταὶ οὐ μόνον χηρῆσαι λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὑποκριτὴς διαμὴν παρδοστικὴν εὐλαθεῖ τάλαντον, ἅτοι 5,893 φρ. περίητοι—ἀλλὰ καὶ ἀλλὰ τιμαὶ ἠμειβόντο ἢ οὐκ ἔστιν ἐπὶ Ἀριστοτέλους, καθά αὐτὸς ὁ Σταγίριτης λέγει, μείζον τῶν ποιητῶν, ἐπιτρέπετο δ' αὐτοῖς μεταβάλλειν τὰ κείμενα πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τῶν προσόντων αὐτῶν. Ἡ Ρώμη οὖτως οὐκ οὕτως ἐφρόνει περὶ αὐτῶν, καὶ ἐν ἄλλαις δὲ χώραις, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, καίτοι ἐν αὐτῇ ὁ μὲν Μολιέρος ἠξιοῦτο τῆς εὐνοίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' καὶ τῆς τιμῆς τῆς προστασίας αὐτοῦ (l'honneur de sa protection), ἄλλοι δὲ, ὡς ἡ Ἀδοιανὴ Lecouivreur, ἐνθουσιάζουσιν ἐτύχων ὑποδοχῆς καὶ τιμῶν ὑπὸ ἐξοχῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς κοινωνίας ἐπὶ ὅ ὑποκριτὴς ἀποκλήρος ἐλογίζετο. Ἐδοῖ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ νὰ συνετελεσθῇ τὰ μέγα γεγονόσ' τοῦ 1789 ὅπως οἱ εἰς ἀτιμίαν καταδικασμένοι ὑποκριτὴς κινουχθῆ—ἐλευθερῶς πολίτης, ἀναγκασθῆ δὲ αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ὅπερ οἱ πολῖται πάντες εἶχον, τοῦ ἀεσκαίνειν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ πρὸς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου. Ἦδη πάνταχοῦ τοῦ κόσμου οἱ ὑποκριταὶ, ἐν τοῖς καλλιτέχναις καταλεγομένοι, βασιλικῶν ἀξιούνται τιμῶν, τιμῶνται καὶ οὗτοι διὰ παρασήμων ὡς οἱ ἄλλοι πολεῖται, οὐ πρό πολλοῦ δὲ ἀρκετὴ ἐγένετο συζητήσις

ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῇ μὴ ἀναδείξει ἐπὶ ὑποκριτοῦ ὡς ἀκαδημαϊκοῦ, ὑπῆρξαν δὲ οἱ ἐκθύμως ὑποστηρίξαντες ὅτι καὶ ὑποκριτὴς δύναται καὶ πρέπει νὰ παρακάθηται τοῖς τεσσαράκοντα ἀθανάτοις.

Ὁ δὲ πολὺς Hegel (Ποιητικὴ) περὶ αὐτοῦ λέγει τὰ εξῆς: «Ἀποκαλοῦσι νῦν καλλιτέχνην (artiste) τὸν ὑποκριτὴν καὶ τιμῶν αὐτὸν τῇ καλλιτεχνικῇ ταύτῃ κλήσει. Τὸ εἶναι τινα ὑποκριτὴν, κατὰ τὰς ἐνεστώσας ἡγῶν ἰδέας, οὐκ ἐστὶ κίβλις ἠθικῆ, οὔτε ονειδὸς ἐνώπιον τῆς κοινωνίας. Τοῦτο δ' ἐστὶ δίκαιον διότι ἡ τέχνη αὕτη ἀπαιτεῖ πολὺ τάλαντον, δεξιότητα, καρτερίαν, φιλοπονίαν, γυμνάσιν, γνώσεις, καὶ ἅμα ἐπὶ παῖσι ἰδιοφυίαν».

Ὁ ὑποκριτὴς ὀφείλει οὐ μόνον νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ ποιητοῦ, νὰ ἐμβαρκωθῇ τὸ σχῆμα, ὅπερ ὑποδύεται, νὰ ἐφαρμοσῇ αὐτῷ τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ πρωτοτυπίαν ἐν τῷ ἤθει καὶ φυσικῶς, ἀλλ' ὀφείλει δι' ἰδίου δημοσιευτικοῦ τάλαντου ἐν πολλοῖς νὰ συμπληρώσῃ τὰ ἔπη, νὰ πληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις, νὰ εὐρῆ τῆς μεταβάσεις καὶ ἐν γένει νὰ ἐξηγήσῃ ἡμῖν τὸν ποιητὴν, νὰ καθιστήσῃ διὰ τῆς ὑποκριτικῆς αὐτοῦ ὁρατὰς καὶ παρούσας τὰς κερυμμένας ἰδέας αὐτοῦ, ἀποκαλύψῃ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ καὶ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς συνθέσεως αὐτοῦ».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ γερμανὸς φιλόσοφος ἀποδείκνυται δι' αὐτῶν ἀριθμητικῶς ὅτι πολλῶν μὲν δεῖται προσόντων ὁ ὑποκριτὴς, ἐστὶ δὲ ταῦτα κεκτημένος, ἄξιως τιμῆς καὶ δικαίως φέρει τὴν προσωνυμίαν τοῦ καλλιτέχνου. Ἡ τέχνη δ' αὐτοῦ ὄχι ἴσται τῆς τοῦ ζωγράφου καὶ γλύπτου τυγχάνει οὕσα, καθά φησιν ὁ Coquelin (αἰνῆ), ὅπως ὅπως ποιητὴς ἐργὸν τέχνης ὁ μὲν ζωγράφος ἔχει τὰ χρώματα, τὸ ὑφάσμα καὶ τοὺς χρωστικὰς αὐτοῦ, ὁ δὲ γλύπτης τὴν γῆν, τὸν πρότοπλαστικόν, τὴν γλυφίδα καὶ ὁ ποιητὴς ἔχει τὰς λέξεις, τὸν ρυθμὸν, τὸν στίχον, τὸ ἀκρόσθη τέχνην ἔχει καὶ τὸ ὄργανον αὐτοῦ ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ὄργανον δὲ τοῦ ὑποκριτοῦ ἐστὶ αὐτὸς ὁ στίχος. Καὶ ἀναπτύσσεται διὰ πρῶτον ὑποκριτῆς τοῦ Γαλλικοῦ—ἐσθραφον τὴν ἡγῶν αὐτοῦ ταύτην. Ἐκ τούτων δὲ φανερόν ἐστι τὸ ὅτι ἡ ἀκρόσθη τέχνη τοῦ ὑποκριτοῦ, ὅπερ καταργάσεται καὶ φέρει ὅπως δι' αὐτοῦ παρουσιάσῃ τὴν διπλόσθιν αὐτοῦ εἶνε ἢ ἰδίᾳ αὐτοῦ παράσθαις, τὸ σῶμα, ἢ ζῶν αὐτοῦ. Ὅθεν ὁ ὑποκριτὴς ὡς ἐξάγεται εἰς τούτον ὀφείλει νὰ ἦ διπλοῦς ἔχων τὸ ἐν αὐτοῦ, ὅπερ εἶνε τὸ ὄργανον, τὸ δὲ ὑφάσμα, ἅπερ εἶνε τὸ ὄργανον, τὸ ἐν συλλαβῶναι τοῦ δημοσιογραφικοῦ προσώπου, ἢ μᾶλλον, τῆς διπλόσθης ἀντικούσθης τῷ συγγραφεῖ, β λυσιπεί νὰ τὸ πᾶσιον ὁ συγγραφεὺς κατατέθειται. Ταῦτο ὅσον, Ἀμλέτον, Βάματον κτλ., τὸ δὲ πρότυπον (modele) τοῦτο τὸ δὲ ὁ τὸ διπλόσθιν ἰδριτὴν τῇ διπλόσθῃ ταύτῃ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ὑποκριτοῦ. Τὸ αὐτὸ ὑψίσταται καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῖσι καὶ οὗτοι ἔχουσι τὸ ἐν καὶ τὸ δὲ ὅσον αὐτῶν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῖς οὐκ εἰσὶ ταῦτα ἐναργητικῶς ὡς παρὰ τῷ ὑποκριτῇ, διότι τὸ ἐν τοῦ συγγραφεῖς ἐπὶ τὸ δὲ ὅσον, ἀλλὰ δὲν ἐγγίζει ἐν τῷ, τὸ ἐν ὅσον τοῦ ὑποκριτοῦ, πᾶσαντιαν, ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ δὲ ὅσον μῆτρος τῆς μεταμορφώσεως αὐτοῦ, μέτρος οὐκ ὀσμῆματιδαί, τὸ κατὰ ἰδί-

6/19/4

νοϊαν συλλληφθέν πρόσωπον, ἐν ἡμῶν δὲ λέξει, μέχρις οὗ δι' αὐτοῦ ποιεῖται τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον τέχνης.

Ὁ ζωγράφος, προτιθέμενος νὰ ποιῆσῃ προσωπογραφίαν, τίθεται πρὸ αὐτοῦ τὸ πρότυπον καὶ ἐκτελεῖ τὴν ὅλην ἐργασίαν, μεθ' ἣν τὸ ἔργον αὐτοῦ περατοῦται, ἀλλ' ὁ υποκριτὴς μείζον τούτου νὰ πράξῃ ἔχει, οφείλει εἰσελθεῖν εἰς τὴν εἰκόνα, διότι πρέπει ἢ προσωπογραφία αὐτὴ νὰ ὁμιλῇ, νὰ δῶσῃ, νὰ περιπατῇ ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς, τῇ σκηνῇ, παρέχουσα τῷ θεατῆρὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόσωπον. Ὁ υποκριτὴς λοιπὸν προτιθέμενος νὰ ποιῆσῃ προσωπογραφίαν, ἦτοι νὰ διαπλάσῃ σκῆμα (rôle) πρέπει ἐν πρώτῳ δι' ἐπισταμένης καὶ ἐπανεληλυμένης ἀναγωγῆς νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως, νὰ διακριθῇ τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀλλοθίαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, νὰ ἀναγάγῃ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ πίνακος αὐτοῦ, νὰ εἴδῃ αὐτὸ τέλος ὁποῖον δέον νὰ ἦ. Οὕτως ἔχει τὸ πρὸτ' ὑπὸν αὐτοῦ. Εἶτα, ὡς ὁ ζωγράφος, λαμβάνει ἕκαστόν σημεῖον καὶ διατυπῶν αὐτὸ, οὕχ' ἐπὶ τοῦ ἠθάσματος ὅς ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου, προσάγει εἰς τὸ δ' ὄψ' αὐτοῦ πᾶν στοιχεῖον τοῦ προσώπου τούτου. Βλέπει ἐν τῷ Ταρτούφῳ τὴν στολὴν ταύτην, ἐνδύεται αὐτὴν, βλέπει παρ' αὐτοῦ τὸ βάδισμα τοῦτο, ἀντιγράφει αὐτό, βλέπει τὸ πρόσωπον τοῦτο, λαμβάνει αὐτό, καὶ καθόλου ἀντιγράφει τὸν Ταρτούφον μέχρις οὗ ἡ κριτικὴ, ἥτις ἐνυπάρχει ἐν τῷ ἐνὶ αὐτοῦ, ἱκανοποιηθῆ καὶ διαγνώσῃ ὅτι ἀληθῶς τὸ δ' ὄψ' αὐτοῦ ὁμοιάζει τῷ Ταρτούφῳ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, διότι μέχρι τοῦδε ἔχει τὴν ὁμοιότητα τῆς ἐπιφανείας, τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ προσώπου, οὐχὶ τὸ πρόσωπον αὐτό, δέον εἶναι νὰ ποιῆσῃ τὸν Ταρτούφον ὁμιλοῦντα τῇ φωνῇ αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου αὐτοῦ πρέπει οὕτως νὰ κινήται, νὰ βαδίξῃ, νὰ χειρονομήσῃ, νὰ ἀκούῃ, νὰ διεκρίνεται τῇ ψυχῇ ἢ νὰ ἀνευρίσκει ἐν τῷ Ταρτούφῳ. Τότε μόνον ἢ προσωπογραφία ἀνετελεσθή, ἔστι δὲ δυνατόν νὰ πλαισιωθῆσιν αὐτὴ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἰδοὺ ἡ τέχνη τοῦ υποκριτοῦ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἀλλὰ πρὸς τούτοις πολλαῖσι καὶ ἄλλαι ἀπερὸ δέον νὰ ἐκτεθῶσιν, ἵνα ὁριθῆσιν αὐτῆς, ὅτις ὁ ὁριεὶς τοῦσα παρ' ἡμῖν, πολλὰς συγχοδαιστῶν κριτικῆν τοῦ θεάτρον, γραφάντων παρουσιάσει, διότι ἰσχυρῶς παρ' ἡμῖν ἡ κριτικὴ αὕτη, ἥτις ἐστὶ φιλολογία, ἀπατεῖ δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας γνωσεις φιλολογίας τε καὶ τεχνικῆς, ἀφιεταί ἐρμῆιον τῷ τυχόντι. Τούτου ἕνεκα συγχύζεται ἡ τραγωδία πρὸς τὸ νῦν κυρίως δράμα καὶ τοῦτο αὐθις πρὸς τὴν κωμῶδιαν, τοῦτου ἕνεκα ὁ Μολιέρου ἐπανερχεται εἰς τὸν κόσμον ἡμῶν ἡμίονα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τοῦτου ἕνεκα ἐπαρῶσθεσι διατυπῶνται φιλολογικαὶ ἰδέαι καὶ περὶ υποκριτικῆς ἐπιφέρονται πλείστα ὅσα ἠλλοπλαγιοῦσεν καὶ ἀντιφατικά. Τὰ ἀνωτέρω εἰδὶν ἰοῦντες πρῶσιμον ὄσων μέλλον ἐπιπεῖν ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ περὶ τῆς υποκριτικῆς, ὁσαῦτα κρατεῖ ἐν Εὐρώπῃ ὁμίλιασθαι ἐν ἡλλάδι, καὶ ὡς ἐννοοῦσιν αὐτὴν οἱ κριτικῶτα καὶ διακριτότατοι τῶν ἡλικιωτῶν, καὶ οἱ κερύοντες ἀναγ' ἠδὲ πᾶσι κριτικῶτα, ἰδία δὲ περὶ τῆς ἠθροσῆς ἐν αὐτῇ τοῦ εἰσλ' ὁ δὲ ἀεὶ φερον' (bien dire), ἥτις ὅπως, ὡς φαίνεται, παρ' ἡμῖν ἀγνωσταί καὶ αἰεὶ φησὶ κτλ' ὁσαῦτα εἶναι καὶ κῶσ' ὁ φησὶν ὁ (nature) ὁχθλ' ὅτ' ἄν' ὁσαῦτα ἐκαστῶν καὶ τῆς νῦν κρατοῦσας ἡμῶν ἐξ ἀπ' ὧν. Φανερὸν δ' ἐκ τούτων γίνεσθαι ὅτι ἡ ἀπλὴ καὶ ἐν πᾶσι καὶ πᾶντοτε ἀντιγραφὴ τῆς φωνῆς,

ἦν ὡς τὸ ἀκρον ἄκρον, τῆς τέχνης καὶ παρ' ἡμῖν τινες ἀποφαινόμεθα, ἐφ' ᾧ πολλὰς υποκριτῆν ὡς ἄριστα υποκριτάμενον μέμνονται, ἐπαινοῦσι δ' ἄλλων γρονθοκοπήσαντα τὴν τέχνην, ἀποκρούεται. Συμπέρασμα δ' αὐτῶν ἐστὶν ὅτι τὰ νῦν κρατοῦντα οὐδαμῶς ἦσαν ξένα τοῖς ἀρχαίοις, ὅτι παρ' Ἀριστοτέλει ἀπαντῶ ἡ βάσις τῆς νῦν ὑποκριτικῆς, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης ἐκείνων διατυπῶνται αὐτῆ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ ἰσχυρίᾳ τὸ μέτρον καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ κῶσ' ὁσαῦτα εἶναι.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἀμενεστάτ' ἀνεγνωμέν' ὅτι προσεγγὼς ἀναβιβάζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρον Ὁμογενείας ἐν Ἀθήναις νέον ἔργον τοῦ κρατεστοῦ τῶν νεωτέρων ἡμῶν δραματικῶν κ. Δ. Βερναρδάκη. Ἡ νῆα αὕτη τραγωδία τοῦ ποιητοῦ τῆς Μερόπη ἡ ἐπιγράφεται Φύσ' ἄ, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τρισηλίων περίπου ἰαμβικῶν στίχων, ἡ δὲ ὑπόθεσις αὐτῆς ἐστὶν εἰλημένη ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας. Μετὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῶν θεατροφθόρων καὶ τραγωδοφθόρων κομειδωλλίων ἡ διδασκαλία τραγωδίας συντεταγμένης μάλιστα ὑπὲρ καλλιτέχνου ὅσοι κ. Βερναρδάκης ἐστὶ γενναῖος σηματικῶν, προόρισται δ' ἴσως νὰ πατάξῃ τὰς συντελεσθίσας καὶ συντελομένους ἐν τῷ κῶσ' τῆς Μελομένης ἀσχημίας ὑπὲρ τῶν ὀκτὼ ἀμειντῶν φουρμένων τῶν ἀγνώστων συγγραφέων ΒΗΜΗ, νὰ γινώσκωνται ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς Νέου ἔργον ἐδιδάχθη ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρον, ἡ κομειδωλλιον τοῦ κ. Κορομηλᾶ, ἐπιγραφόμενον ἡ Ἄγ' ἄ π' ἡ τῆς Ἀσπ' ἡ λ' οὐκ ἔστιν ἡ ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ἀμειντῶν. Καθὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀνεγνωμέν τὸ νέον τοῦτο ἔργον δὲν ἐπέτυχε, κατεκρίθη δὲ καὶ ὡς παρωδοῦν τὴν θρησκείαν, ὅπερ ἠγάπησε τὸν κ. Κορομηλᾶν δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὅλος παρεξηγήθη.

Ἐπίσης ἐδιδάχθη ἐν τῷ θεάτρον τῶν κομειδωλλιον ὑπὸ Ἠλ. Καπετανάκη ἐπιγραφόμενον ὁ Γενεὶ κ' ὁ Γραμμ' ἡ τεύς. Καθ' ἣν ἀνεγνωμέν κριτικῆν ἐν τῷ Ἀστει ἡ δευτέρα πράξις μόνη ἐκ τῶν τριῶν εἶνε ἐπιτυχῆς. Ἐπὶ πᾶσιν ὅμως ἐδιδάχθη ἐν τῷ θεάτρον τῆς Ὁμογενείας ἡ Δι' ὀμυσία (Denise) τοῦ Δαρμά, τὰ μάλιστα ἐπιτυχῆς, περὶ τοῦ ἔργου τούτου καὶ τῆς υποκριτικῆς τὴν Δι' ὀμυσίαν δεσποινίδας Δι' Βερνὴν ἐγράψαμεν ὅτι τὸ ἔργον ἐδιδάχθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ αὐτοῦ θεάτρον.

Ἐν ἠαρισίαις πολλὸς λόγος γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν περὶ τοῦ νέου ἔργου τοῦ Δουμᾶ, τοῦ le Chemin des Thebes, ὅπερ ὑπεσῆθη ἀπὸ τῶν ἡμῶν χρόνον τῆ Γαλλικῆ-Κωμῶδι. Παρμένεται ἀγνωστοῦ τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ συγγραφέως τῆς Denise.

Ἐπανεβλήθη ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῶδι ἡ εὐδοκίαν πᾶσι ἀπὸ τῆς δεσποινίδας Reichenberg, ὑποδοῦσα αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ σῆμα (rôle) ὅπερ ὑπεσῆθη ὅτι τὸ πρῶτον εἰδῆσθαι ἐπὶ τῇ ἐπιφανείᾳ θεάτρον τῆς Agnes ἐν τῇ Ecole des Femmes. Ἡ ὑπόθεσις αὐτῆς ἐνεστὶ πρὸς ἀπαραμάχη κατὰ ὡς γνωστὸν ὑπόκειται τὴν Agnes ἀμειντῶν (incomparable). Ἐπανελαμβάνονται προσεγγὼς ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῶδι τὸ κρατεστοῦ τῆς Pailleuron le Monde ou l'ou's enuile καὶ τὸ ἡμῶν δὲ τῆς Ἄλ' ἡ Παρῶν Reine Juano. Ἐπανεβλήθησαν ἡ τῆς les Effrontés καὶ ἡ Grisellidis. Ἐσοῦθη ὁ ἑβδόμος τόμος τῶν ἀπάντων τοῦ Ἄλ' ἡ Δουμᾶ, ὑπὲρ πριγκιπισσῶν τῆς Princesse de Bagdad, τῆς Denise καὶ τῆς Francillon, ἡμῶν ὅσα ἐπὶ τῶν ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἡμῶν.

Κατὰ τὸν προσεγγὼς χρόνον ἐν Παρισίαις θεῶσ' ὁ τῆς τῆς

λικόν μελοδράμα εν τῷ Μελοδραματι. Ο ἀναλαβὼν τὰς παρο-
στάσεις ἐστὶν ὁ γνωστὸς Ἰταλὸς ἐκδοτὴς Sunzigno.

— Ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος ἔτους δ' κ. Siegfried Wagner, ὡς
τῆς κυρίας Cosima Wagner καὶ τοῦ ἔργου γερμανοῦ μου-
σουργοῦ, θὰ διευθύνῃ τὴν ὁρχήστραν τοῦ Μυελοδραματος Bay-
reuth.

Ο μὲγας Ἰταλὸς τραγωδῶς, Salonic ἐγένετο κάταχος ἐξο-
χικῆς οἰκίας ἐν ποίᾳ περί τῆς Βιέννης ἀνέστη 350,000
φράγκατα. Ο δὲ ἀντίκλιος αὐτοῦ Ἑρνεστος Rossi ἐδέξατο νὰ δι-
δάξῃ ἐν ὀδημαρχικῷ θεάτρῳ μικρᾶς πόλεως ἀντὶ μετρίαζ
ἀμοιβῆς.

Πεὶ, ἡ τέλη τοῦ ἀκτωδίου γένεσται ἡ ἐναρχίς τῶν
παράστασέων τοῦ ἐν Παρισίῳ θεάτρου τῆς Ἀναγεννήσεως
(Renaissance) διὰ τὸ ἔργον τοῦ ἐπιφανοῦς κριτικῆς Ἰουλίου
Lemaite les Rois. Τα γυνάμια ἀγοράζονται κατὰ τὸ τέλος τοῦ
ἐπιόντος σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ Σάρα Bernhardt θὰ ἐπανέλθῃ
εἰς Παρισίους, καθὰ ἐδήλωσεν αὐτῇ τηλεγραφικῶς ἡ Ἀμερι-
κὴς. Ὡς γνωστὸν ἡ Σάρα κατὰ τὴν γαλλοῖαν περίοδον, μετὰ
ἰκαυτῶν ἐπιθῶ ἀποστάσιαν ἐκ Παρισίων, διδάξει ἐν τῷ προσημειωθέντι
θεάτρῳ, ἔχουσα εἰς διευθυντὴν τὸν Μαυρίκιον Grau, κυρίως
ὁμοίως αὐτῇ ἀποπελοῦσα τὴν ψυχὴν τοῦ θεάτρου.

Ο Falstaff τοῦ Verdi μεταφράσθη εἰς τὴν γερμανικὴν
καὶ πρόκειται κατὰ τὴν ἐπιόντα χειμῶνα νὰ δοθῇ ἐν τῷ αὐτο-
κρατορικῷ θεάτρῳ τοῦ Βερολίνου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Dr.
Munck.

Ἀπεβίωσεν ὁ ἐπιφανὴς Ἰταλὸς μελοπλῆς Alfredo Gata-
lari, μελοπλῆς τοῦ Loreley, εἰς ἡλικίαν πενήκοντα ἑνῆς ἐτῶν.
Ἐν Ἀθήναις ἐδημοφίληθ' Οὐδὲ πῶς. Τὸ ἔργον αὐτοῦ
Σαρκαλέου κατὰ μεταφράσιν, πληρὴ καὶ ἐφημερίδας ἐλάχιστα
ἐγράψαν περιότης διακριτικῆς, τῶν ἑπιθῶν Δὲν ἐσημειώθη ἀκριβῶς
κατὰ τὴν ἐν ἡμετέροις, ὁδὸν τῶν ἰσοκρίτων ὑποκρίτων
φρίνεται μετὰ τὸν αὐτῆς.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάσταση ἤρατο διὰ
τὴν ἐπικειμένην συγκλήσιν τῆς Βουλῆς ἐξειλο-
μένη αἰσθητοτέρου ἐνῶ δ' ἡ κυβερνήσις συντάξας
ἐργάζεται εἰς συμπληρώσιν τῶν νομοθετικῶν μέ-
τρων, ἅτινα θὰ ὑποβάλῃ αὐτῇ καὶ δι' ὧν θὰ ἐπε-
δίωκε τὴν περιττὴν ἐξαικολογήσιν τοῦ ἐφ' ᾧ ὑπὸ
τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀνακτος ἐκλήθη ἔργον, οἱ τῶν
ἀντιπολιτευτικῶν ομάδων ἠγείται δυνασπισμοῦς καὶ
σημαία βουλευόνται, ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ καὶ τὸ
ὑπογεῖν νὰ ἐκθεσῇ τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ. — Καὶ ὁ-
μος ἡ τοῦ κ. Σωτηροπούλου κυβερνήσις εἶναι ἀξία
κρίτητος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ὑποσχῆς. Αὐτὴ δὲν δι-
νεται βεβαίως νὰ θεωρηθῆται ὅτι κατὰ τὴν ὀλιγοχρό-
νιον μέχρι τοῦδε ἀρχὴν αὐτῆς ἠνδρόθε τον τόπον ἀπὸ
τῆς πολλαπλῆς, μάλιστα δὲ τῆς οικονομικῆς καταπτώ-
σεως, εἰς ἣν παλαιὰ ἀμαρτία περιεστίναν αὐτὸν,
ἀλλ' οὐδ' ὅτι εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐν προεχει μελλόντι

ἀσφαλτοῦς ἀνωρθώσεως ταύτης εἰσήγαγεν αὐτὸν τὰ
οικονομικὰ ἰδιὰ πράγματα τοῦ κράτους εἰς τοιοῦτον
σημεῖον δεινότητος, ὡς πᾶσι γνωστὸν, παρελάβεν,
ὄστε ἡ ὑπ' αὐτῆς ἐπιχειρηθεῖσα πρόχειρος θεραπεία
οὐ πῶ ἠδυνήθη νὰ παραγάγῃ τὰ παρ' αὐτῆς προσδο-
κασθέντα ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις ἀπέδειξε δύο
ἀρετάς, αἰτίνας κατὰ δίκαιον λόγον ἐξασφαλίζουσιν
ἀπὴν τίτλους ἐκτίμησεως. — Ἐν πρώτοις ἡ κυβερνήσις
αὐτῆ εἶχε τὸ ἠρωϊκὸν θάρρος νὰ ἀπακόσῃ εἰς τὴν
βασιλικὴν προέκκλησιν καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυν-
σιν τῶν δημοσίων ἐν περιστάσει, καθ' ἣς οἱ τῶος
φῆσιν Ἀτλαντοῦς κεκτῆμένοι ἐθεόθονσαν τὸ ἔργον βα-
ρύτερον ἢ κατὰ τοῦς ὄρους αὐτῶν καὶ δειλοψύχως
ἀπεδείξαντο αὐτό. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον ἀνα-
λαβοῦσα ἡ ὑπὸ τὸν κ. Σωτηροπούλου κυβερνήσις τὸ
δυσχερέστατον τοῦτο ἔργον, ἀνελάβεν αὐτὸ μετὰ τῆς
πεποιθήσεως, ὅτι θὰ διεξαγάγῃ αὐτὸ ἀνευ ὑποβο-
λῆς τῶν κρατοῦς εἰς τὸν ἄκρον ἐκείνον ἐξευτελισμὸν,
ὃν τοῦτο θὰ ὑφίστατο, εἰ ὑπεβάλλετο εἰς τὴν κατὰ
Καραπάνου καὶ Κωνσταντοπούλου θεραπείαν, ἣν
ἄρτι τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἀνοῦμενος, ἠσπάσατο καὶ
ὁ κ. Τρικουπὴς, ἐν ταῖς τελευταῖαις ἡμέραις
τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ τῆς πάλινδρομίας
χορηγίας, ὄστε νὰ περιλάβῃ ἐν τῷ προγράμματι αὐ-
τοῦ καὶ τὴν διάλυσιν τῆς βουλευτικῆς μίθρας, ὑπερ
τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς ὁποίας τοσαῦτα
ἡμῖν τόσος ἐλογόκοπυθεν. — Ἀλλὰ ὀετικώτερον τί-
τλον ἐθνικῆς ἐκτίμησεως ἀποτελεῖ τῆ ἐνεστῶσῃ ἐλ-
ληνικῇ κυβερνήσει ἡ ἠγαθότης, μεθ' ἣς τὸ
διοικητικὸν αὐτῆς ἔργον ἐπεδίωξε, καὶ τὰ εὐτυχῆ
σχετικῶς ἀποτελέσματα, ἅτινα τὴν ἐν τούτῳ ἐργα-
σίαν ἐπέστειλαν. Ἀπὸ τῆς ἐπιπέσει αὐτῆς, ὡς παρῶσα τῆ
δημοσίᾳ τῆς ἡμετέρας ἀσφαλῆς, ἀναμφισβήτητα δι-
καιώματα ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ
λαοῦ ἐξησφάλισαν αὐτῇ. — Διὰ ταῦτα νομίζομεν ὅτι
τὸ περὶ οὗδ' ὀλογοῦ ὑποβήγειν δίκαιόν ἐστὶ νὰ τύχῃ,
ἀν' ἣν ἡμέσῳ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὑποστήριξεως, ἀλλὰ
τοῦλάχιστον ἀνοχῆς τινος, πρὸς ἐκθεσὶν τῶν λε-
πτομερειῶν τοῦ προγράμματος, καθ' ὃ θὰ ἐπεξήτει
τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου τῆς ἐντήμοιο ὀικονο-
μικῆς ἀνωρθώσεως τοῦ κράτους, ἔργον, οὐ ἀρχὴν
μὲν ἀπετέλει ἡ ὑπ' αὐτοῦ διεξαχθεῖσα οικονομικὴ
ἐπιχειρησις, ἀλλ' ὀπερ αὐτῆ δι' οὗς προεπιπέμεν λό-
γους καὶ διὰ τὴν κρατούσαν ἀβεβαιότητά, περὶ τῆς
ἐν τῷ Βουλευτικῷ τύχης τῆς συμβάσεως ταύτης
οἴπω παρὰ τὸς προσηγαγεν. — Ἄλλως ὀκεπτόμενοι ὅι
ἠγεται τῶν ἀντιπολιτευτικῶν περιόδων, φαίνονται ἡ-
μῖν παροχόντες τὰ συμπεράσματα, ἅτινα δύναται
πᾶς νὰ συνάγῃ ἐκ τῆς στάσεως αὐτῶν ταύτης, ἐν
οὗτῳ μάλιστα κρίσιμοις καιροῖς, συμπεράσματα μὴ
συνήγορονται ἴλιαν ὑπερ τοῦ ἄλλως ἀδιαιψισθητό-
του πατριωτισμοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ἀφελού-
κερδείας. — Κτὶ δύνανται μὲν νὰ κολύβωσι τὴν κυβερ-
νήσιν τοῦ νὰ ὑποβάλῃ τὸν προῦπολογισμὸν καὶ
τὰ ἄλλα μετὰ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνδοτάτος ἄρχων
δύναται νὰ ἀπομνήσῃ αὐτοῖς τῆς ἐνεστῶσῃ Βουλῆς
μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, τῆς ἐξερροσώπει
τὴν μεγίστην πλειονότητα αὐτῆς, ἐπισημὸν ἐγκα-
ταστήσιν τοῦ ἔργου, ἐφ' ᾧ εἰσλήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ
λαοῦ τῆς ἡμετέρας παρητησῆσιν τὴν ἐντολήν αὐτῆς,
τοτε δὲ, χορηγῶν τὴν διάλυσιν τῆς κυβερνήσεως, θὰ

επιοίτῳ νέῳ ἔκκλησιν, εἰς τὴν ψῆφον τοῦ ἔθνους, ὅπερ θά ἔκρινε μεταξὺ τῶν δι' ἐπανειλημμένῃς δοκιμασίας ἀποδειχθέντων ἀνεπαρκῶν εἰς τὴν οικονομικὴν ἀνάσθησιν τῆς χώρας, τῶν τῆν ἀνόρθωσιν ταύτην ἐπαγγελλομένων, διὰ τῆς εἰς τὸν βόρβορον τῆς χρεωκοπίας καταβυθίσεως αὐτῆς, καὶ τῶν ἐχόντων τὴν πατριωτικὴν γενναϊότητα νὰ φρονῶσιν ὅτι διὰ τοῦ συστήματος αὐτῶν, εἰς τινὰς οικονομίας καὶ φρολογικὰς τακτοποιήσεις μετὰ τῆς καταργήσεως τῶν ἀγοραμισθίων συνιστάμενου, ἄνευ τῆς ἐσχάτης ταύτης ἀτιμώσεως θὰ κατορθοῦτο ἢ δικαιοδότης τῶν οικονομικῶν πραγμάτων τοῦ κράτους. — Ἡ προτίμησις μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν δὲν νομίζομεν ὅτι δύναται τόσον εὐχερῶς, ὅσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι κολακεύονται νὰ πιστεύωσι, ν' ἀπαρῆ ὑπὲρ τῆς πρώτης. Θὰ ὑπάρῃ πάντως διαταγμός ἐν τῇ ἀμφιταλαντεύσει δὲ ταῦτα δύναται γ' ἔχει μεγάλην ροπὴν ἢ δύναμιν ἐκείνη, ἥτις οὕτως ἀποτελεσματικῶς ἐξεδηλώθη καὶ κατὰ τὰς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπόλυσιν τοῦ κ. Ἀγγλιγίγγη ἐκλογάς.

Καὶ ἡ διὰ τῶν ἐπαναληπτικῶν ἐκλογῶν ὀριστικὴ συμπλήρωσις τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων ἀπέδειξε τὴν χώραν ὑπὸ ἐνὸς ἐμφερομένην μόνον πόθου, νὰ κυβερνηθῇ κατὰ μετριοπαθεῖς δημοκρατικὸν σύστημα, ὅπερ, ἐπιτρέπον τὴν ἐλευθερίαν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν χρησίμων δυνάμεων τοῦ πολιτοῦ καὶ παρέχον αὐτῷ πᾶσαν εἴσοδον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην συνδρομήν, καὶ στάδιον πρὸς ἐπιφελῆ, ἑαυτῷ τε καὶ τῇ πατρίδι χρῆσιμοποιοῦσιν αὐτῆς, ἀποκλείει τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἄκρων ἐκείνων πολιτικοκοινωνικῶν ἀπαιτήσεων, αἵτινες, εἰς οἰκτρὰν παρεξήγησιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ὀφείλουσι, μόνον τὸν ὄλεθρον, παντός ἀληθῶς ἀγαθοῦ θὰ ἐπέφερον ἐκπληρούμενοι. — Ἄξια ὡσαύτως, ἰδίως παρατηρήσεως εἶνε ἡ καὶ κατὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς ἐκλογάς ἐξακολουθήσασα φορὰ ἐναντίον τῶν ἀποδεδειγμένων μὲν ἐνόχων τοῦ παναμαϊκοῦ αἰσχύου, ἀλλ' ἅμα καὶ ἐναντίον τῶν ἐπιχειροσάντων διὰ τῆς συκοφαντίας καὶ τῶν μηχανορραφῶν κατ' ἀδῶν ἀνδρῶν νὰ ἐξυψηθηθῶσι τὴν πολιτικῶν ἢ προσωπικῶν αὐτῶν συμφέροντα.

Ἡ λεπτομέρεια αὐτῆς, μαρτυροῦσα ἀελογιμένην χροῖσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, ἀποδεικνύει ἠδὲ κτην πρόοδον, ἥτις ἐν τῷ πολιτικῶν βίῳ ἀγαθὰ περιττὸν ὄλως νὰ ὑποδείξωμεν. Δοκεῖ τοῦτο μόνον νὰ εἰπωμεν, ὅτι αὐτὴ μόνη δύναται νὰ τηρῇ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐν τῇ περσιῇ ἐκείνῃ, ἥτις καθιστᾷ αὐτὸ πρᾶγμα τὸ ἄριστον τῶν πολιτικῶν συστημάτων, ἄνευ δὲ τῆς ὁποίας ἀποβῆναι ὄργανον μόνον τῶν δημοκράτων, τῶν ἀρχολιπέρων καὶ τῶν θελότων πολιτικῶν πᾶθῃ, νὰ ἐνασκηθῶσι. Τὸ εἰρημὸν δὲ τῆς τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἀποτελέσασα, ἔαχε τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἔτροπον, ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ ἀγαθόν. Πείσαν ὀριστικῶς πάντας ὅτι ἡ δημοκρατία βαθεῖα πλέον καὶ ἀδιασείτους ἔχει ἐμδεδωμένους τὰς εἰσὶν αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ ἴσως καὶ ἐν Πετρούπολει πᾶσαν τυχόν τῶς ἠδισταμένην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς στερεότητος τῆς ἐν Γαλλίᾳ πολιτικῆς καταστάσεως, καὶ αὐτὴ προεκάλεσε τὴν ὀριστικὴν τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως ἀπόφασιν περὶ ἀποδόσεως τῆς ἐν Κρονστάδῃ ἐπιστάσεως τοῦ γαλλικοῦ

στόλου διὰ τῆς εἰς Τουλόνα μετὰ τινὰς ἡμέρας μεταβάσεως τῆς ρωσικῆς μοίρας τῆς Μεσογείου, μεταβάσεως μελετωμένης μὲν ἀπὸ πολλοῦ καὶ ἀναβαλλομένης, ἐπερχομένης δὲ νῦν καὶ ὡς τι ἀντίροπον πρὸς τὴν κατὰ τὰ ἐν Μετὲ γερμανικὰ στρατιωτικὰ γυμνάδια παρουσίαν τοῦ πρίγκιπος τῆς Νεαπόλεως, ἐκπροσωποῦντος τὸν οἶκον τῆς Σαβοΐας, λησμονοῦντα τί ὀφείλει τῇ Γαλλίᾳ καὶ μὴ δεικνύοντα νὰ συμπανηγυρίσῃ τοῖς Γερμανοῖς τὴν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων αὐτῶν ἐπιδεικτικὴν ἀνάπτυξιν ἐπὶ ἐδάφους, δι' ἀκρότητοσμοῦ τῆς γαλλικῆς χώρας προσκεκῆθόντος.

Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα ἐξῆλθε ὁδὸν τῆς ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων δοκιμασίας αὐτοῦ, μεταβιβάσθην ἤδη εἰς τὴν τῶν Λόρδων, ἥτις ἀπεδέξατο τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ἐν πρώτῃ ἀναγνώσει, ὃ ἐστὶν ἐδέχθη νὰ εἴρῃ ἐπ' αὐτοῦ ἐταστικὸν βλέμμα. — Πιθανὸν ἤδη ἦν ὅτι ἐν τῇ δευτέρᾳ ἢ τῇ τρίτῃ ἀναγνώσει τὸ νομοσχέδιον ἀπορρίπθεται ἄλλὰ τὴν πιθανότητα ταύτην εἰς βεβαιότητα σχεδὸν μετέβαλεν ἡ ἀσύνετος κατὰ τὴν τελευταίαν ἔβραν συμπεριφορὰ τῆς παρνελικῆς ἰρλανδικῆς μερίδος ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων. — Αὕτη, δημοκρατίας χάριν ἀγαθοῦσα τὴν σημαίαν τῶν ἀκροτάτων ἰρλανδικῶν ἀπαιτήσεων, διὰ τινος τῶν μελῶν αὐτῆς ἐκίρην, ἔξεν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν φιλελευθέρων παραγομέννα τῇ Ἰρλανδίᾳ ἢ νήσοις μόνον ἄρχιν τινα δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἐπιφυλασσόμεν βραδύτερον νὰ ἐπιζητήσῃ τελευταίαν τῶν πόθων αὐτῆς ἐκπλήρωσιν. — Ἐννοεῖται ὅτι τῆς δηλώσεως ταύτης παρὰ τὴν τῇ ἐπαυρίῳν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἡγέτου τῆς ἀντιπαρνελικῆς ἡτοῖς τῆς κυρίως ἰρλανδικῆς μερίδος ἀναίρεσιν θὰ ἐπιλάθωνται προθύμως οἱ τῆς ἰρλανδικῆς ἀστυνομίας πολέμοι, αἵτε μεγάλως συμφοροῦσις ὑπὲρ τοῦ μόνου ἐπιχειρήματος αὐτῶν, ὅτι αἱ τοῦ κ. Γλῶδδωνος παραχωρήσεις γενήσονται ἀφελγηρία εἰς ἀποπειράς πρὸς τέλος μετὰ τινὰ χρόνον χωρισμὸν τῆς νήσου ἀπὸ τοῦ βρετανικοῦ κράτους κατὰ τὰ ἐν Νορδηγίᾳ νῦν γινόμενα. — Τὸ μέγα ἀληθῶς δῆγμα τοῦτο τῶν παρνελικῶν ἐμείωσε τὸ ἐπὶ τῶν Λόρδων ἀποτελέσμα τῆς τελευταίας ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀποδόσεως τοῦ κ. Γλῶδδωνος, καθὼς δηλώσαντος ὅτι, ἂν μὴ νομίμως παραχωρηθῇ τῇ Ἰρλανδίᾳ ἢ ἐντὸς τῶν δυνάτων ὁρίων αὐτοδιοικήσεως, ὑπάρχει φόβος μὴ ὁ ἰρλανδικὸς λαὸς ἐκτραπῇ αἰσθητότερον τῆς νομοτάγους ὁδοῦ καὶ δι' ἄλλων μέσων, δυνάμενον νὰ ἔχωσιν ἐσχάτως ὄσβαρα ἐπακόλουθα, ἐπιζητήσῃ τὴν πρόσκτησιν τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα ἀρνοῦνται αὐτῷ.

Τὸ ζήτημα τῶν εμπορικῶν σχέσεων τῆς βορείου Ἑυρώπης ἀποτελεῖ πάντοτε ἐν τῶν θεμάτων περὶ ὃ στερέφονται αἱ τῶν πολιτολογούντων συζητήσεις. Ὁ γερμανορωσικὸς ἰδιὰ τελωνειακὸς πόλεμος, ὀφειλόμενος κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐν Γερμανίᾳ κατῆσθυσιν τῶν προστατευτικῶν ἀρχῶν πρὸς τὸ εἰσάγειν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κατὰ τῶσπον, ὅστις θὰ ἐπιποεῖ, ὅπως εὐπνεύσῃ μεταμείλαιν τοῖς ἐλεφῶ τῇ κῆρδιᾳ μὴ ὀκνησάει γενναίᾳ καὶ πολιτικῶν ἡλιθίστα συμπεριφορᾶν τοῦ γερμανικοῦ κράτους γὰς θυσίωσιν εἰς τὸν βόρειον τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων ὀλίγον τινὸν γαιοδοροτόν. — Καὶ ἐν πρώτοις ἐχο-

οὗς τὰ θύματα ἐδιπλασιάσθησαν. Εἰς ταύτας ἐὰν προσθέσωμεν τὰ ἀναστειλάντα τὰς ἐργασίας αὐτῶν βιομηχανικὰ κατασκευάσματα, ὡς καὶ τὰς πωροποιήσας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔστιν ἄριθμος θλίψαντων ἡμᾶς τὸ μέγεθος τῶν γενομένων συμφορῶν, καὶ θεοθαυμάσιον τὴν ταύτην, μεθ' ἧς παρήλθεν ἡ κρίσις καὶ ἐπανήλθε τὸ θάρρος εἰς τοὺς ἄλλους πολυπρόσπευτους καὶ μεγαλοπράγμονας ἀμερικανούς. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἄνω πληροφοριῶν, ἅς δὲν θεωροῦμεν ἀναξίας προσσχέειν, ὡς ἀκριβοῦς πρὸς τὴν οικονομικὴν ἐν γένει τοῦ κόσμου κατάστασιν, σημειοῦμεν ὅτι τὰ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις κατὰ τὴν 30 ἰουνίου 1892 κυκλοφοροῦντα χρηματικὰ ποσὰ ἀνῆρχοντο εἰς 320,616,000 δολλάρια, κατὰ δὲ τὴν 1 ἰουλίου 1893 ἠλαττοῦντο εἰς 318,744,000, ὥστε περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια λιγῶν ἔλειψαν ἐκ τῆς κυκλοφορίας, ἐξ οὗ ἐπῆλθε ἡ χρηματικὴ στενοχωρία καὶ ἡ κρίσις. Ἐκτοτε ὅμως ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη, τὲ δὲ ἐλλείποντα ποσὰ συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἐξ Ἐuropῆς ἀποσταλέντος χρυσοῦ, συμποδουμένου μέχρι πρό τινων ἡμερῶν εἰς 2 1/2 ἑκατομμύρια λιγῶν ἀγγλικῶν. Πλὴν τούτου ἡ κυβέρνησις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διέταξε τὰ νομισματοκοπεῖα τῆς Φιλαδέλφειας καὶ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου νὰ κόψωσιν εἰς νομίσματα τὸν εἰς ῥάβδους καὶ ἐλάσματα καταθειμένον χρυσόν, οὗ ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς 85—90 ἑκατομμύρια δολλάρια, διάφοροι δὲ ὑποβάλλονται προτάσεις, ὅπως τοῦ φραγμοῦ τις εἰς τὴν ἐκ νέου φυγάδευσιν τοῦ χρυσοῦ. Πάντα ταῦτα ἐξυγούσι τὴν ἀποτόμως ἐπελθοῦσαν βελτιώσιν τῆς καταστάσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρυσόν. Ἦδη μένει τὸ ἔλεγμα τοῦ χρυσοῦ, ὅπερ κατ' αὐτὰς ἀπασχολεῖ τὴν Γαλλίαν καὶ τὰ ἄλλα τῆς λατινικῆς ἐνώσεως κράτη. Ὁ ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν τῆς Γαλλίας διέταξε ἤδη ἵνα γέννηται ἐπίσημος στατιστικὴ τῶν ἐν Γαλλίᾳ κυκλοφορούντων ξένων ἀργυρῶν νομισμάτων, καίτοι ἐδημοσιεύθη ἤδη ἡμερησίως τοιαύτη παρὰ τοῦ ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν οικονομικῶν κ. Foville. Κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην, ἢν θεωροῦμεν ἀξίαν περιουσίας, ἡ Γαλλία ἔκοψε μέχρι τοῦ 1878 ἀργυρὰ φρ. 5,060,600,000, ἡ Βελγικὰ 488,400,000, ἡ Ἰταλία 549,200,000, ἡ Ἑλβετία μέχρι τοῦ 1891 10,600,000, καὶ ἡ Ἑλλάς 15,500,000.

Ἦδη δὲ τὸν χρυσόν ἐπιπέσει ἐν ἡμετέροις ἡμετέροις ἡ Γαλλία κατέχει κατὰ τὸν κ. Foville, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παρὰ τὴν γαλλικὴν τροπέζην ἐναποθεθειμένων, τὰ ἀκόλουθα περίπου ποσὰ. Γαλλικὰ τῶν ἁφῶ νομισμάτων ἀργ. 1,450,000,000 φρ. Βελγικὰ ἀργυρῶν φρ. 375,000,000. Ἰταλικὰ ἀργυρῶν φρ. 325,000,000. Ἑλβετικὰ ἀργυρῶν φρ. 7,000,000. Ἑλληνικὰ ἀργυρῶν φρ. 14,000,000.

Ὁμοίως δὲ τὸν χρυσόν κατέχει κατὰ τὸν κ. Foville, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνῆλθον ἡμετέροις 200, περίπου ἑκατομμύρια εἰς μικρότερα τῶν πενταφράκων νομίσματα, ἀνέρχεται τὸ ὅλον ποσὸν εἰς 2,250,000,000 περίπου. Ἄξιον δὲ σημειώσασθαι ὅτι τὸ ὅλον σχεδὸν τῶν ἀργυρῶν ἐλληνικῶν νομισμάτων ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ. Ἐπισημαστέον δὲ τὸ ὅτι τὸ ὅλον σχεδὸν τῶν ἀργυρῶν ἐλληνικῶν νομισμάτων ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ. Ἐπισημαστέον δὲ τὸ ὅτι τὸ ὅλον σχεδὸν τῶν ἀργυρῶν ἐλληνικῶν νομισμάτων ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ.

νικόν χρέος, ὅπερ τὴν δευτέραν ἐκλείσει 24,22 κατὰ τὸ χρεωδινὸν κλειδίμον ἐτιμᾶτο 24,27 αἱ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου ἀπὸ τῆς τιμῆς τῆς δευτέρας 16,311/2 ἔφθασαν χθὲς 18,36 αἱ δὲ ὁμολογίαι τῶν Σιδηροδρόμων διεκυμαίνοντο μεταξύ 86 3/8 — 86 3/4, τὸ δὲ Ὄσμανιὰ εἰσέλατο καὶ χθὲς εἰς τὴν αὐτὴν τῆς δευτέρας τιμὴν 89, 10.

Τὰ ἑλληνικὰ χρεώγραφα μετὰ τινὰς μικρὰς διακυμάνσεις ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος ἔδειξαν χθὲς σημεῖα τινὰ βελτιώσεως, τοῦ μὲν Παγίου τιμωμένου 31 1/4 τοῦ δὲ Μονοπωλείου 41 1/2 τοῦ δὲ δανείου τοῦ 1881 38 1/2 καὶ τοῦ 1884 36 1/2. Ἄγνοοῦμεν εἰσέτι ἂν τὸ νέον δάνειον Funding εἰσῆχθη ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου καὶ εἰς τινὰς τιμὰς γίνεται ἡ διαπραγματεύσις αὐτοῦ. Ἐνταῦθα αἱ μετοχαὶ τοῦ Λαυρίου ἔμειναν στάσιμοι εἰς τὰ φρ. 34, αἱ δὲ λαχειόφοροι ὁμολογίαι εἰς τὰ 348.

Τὴν προσεχῆ δευτέραν τὸ χρηματιστήριον ἔσται κλειστὸν ἐνεκα τῆς ἐορτῆς τῆς πρώτης τοῦ ἔτους παρ' Ἑβραίοις, ὥστε ἡ δεκαπενθήμερος ἐκκαθάρισις ἀρχεται τὴν τρίτην καὶ λήγει τὴν πέμπτην.

N. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ δ. φ. κλ. Γεωγραφικὸν Ἑγγχειρίδιον κλ. τύπος Νεολόγου 1893. Σχ. 8ον.

Τὸ ἀξιόλογον τούτο Γεωγραφικὸν Ἑγγχειρίδιον ὡς ὠνόμασεν αὐτὸ κ. Μ. Τύπος Νεολόγου καὶ δαπάνη τῶν κ. κ. Σφόρα ἐκδόθη ἐνταῦθα πεπλουτισμένον διὰ σημαντικῶν ἀρχικῶν καὶ ἐκδόθη καλλίστων καὶ συντεταγμένων εἰς δύο τεύχη κατὰ τὰ νεώτατα εἰς ἐπιστήμης περίμακτα, προῦριστα δὲ εἰς γράσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων, τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων αὐτῶν. Τὰ βιβλίον εἶναι ἀληθῆς ἐν πολλοῖς μοναδικόν, ἀντιτάχεται μετ' εὐσυνειδησίας οὐχὶ τυχεύσης καὶ ἐν ἐπιγνώσει τοῦ τε καθήκοντος πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπὶ τῆς τῶν σχολειῶν ἡμῶν. Ὁ ἄλλως τε ὁ εὐρῆμος γνωστὸς συγγραφεὺς καὶ φίλος συνεργάτης τῆς Ἐπιθεωρήσεως καὶ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ προτάσει πρόλογον ἐκτενῆ, δι' οὗ πολλὰ ὅτι διδάσκων καὶ διδασκόμενος καὶ ἐν γένει πᾶς ἀναγνώστης ὠφελεῖται καὶ πορίζεται, διαθλέσει δ' ἐν τούτοις τὴν εὐρείαν αὐτοῦ μάθησιν, καὶ τὸ σῆμα μετ' οὗ αἰετῶς γράφει, ἀλλ' ἅμα ἐνίστη καὶ τὴν σπουδὴν μετ' ἧς ἐν τῷ γράφειν προβαίνει, ἢν περ παρακαλοῦμεν τὴν συγγραφέα νὰ καταπνίξῃ. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Β. Μυστακίδου εἶναι οὐ μόνον προωρισμένον εἰς τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπολυτικὴν ἀνάγνωσμα, διότι καὶ ἐκ τῆς καθόλου καὶ Γενικῆς Γεωγραφίας ὀλίγας πᾶν καταλλήλους καὶ πρακτικὰς γνώσεις ἐγκατασπείρει περὶ τε τῶν φυλῶν π. γ. ἐμπορικῶν συγκοινωνίας, ἀτμοπλοίων, σιδηροδρόμων τηλεγράφων, νομισματικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ ταύτας ἐν μέτρῳ μεμετρημένῳ καὶ τέλος ἐγκυριαστικῶν καὶ γνώσεις περὶ ἐκάστου, τόπου καὶ ὑπὲρ ἐποικίαν ἐμπορικὴν, κλιματολογικὴν, στατιστικὴν, ἀναφέρει περὶ προϊόντων, περὶ ἀλκείας, μεταλλείας, βιομηχανίας, ἐκπαίδευσίσεως κλ. κλ. ὡς δυνατόν ὁ βουλούμενος νὰ παρατηρήσῃ. Συνιστῶμεν τὸ ἔργον μετὰ θάρρους καὶ παύομεν τὴν λόγον ἀναφέροντες μόνον ὅτι τὸ μὲν Ἄν τεύχος (15 τυπ. φύλλα) περιέχει τὰς προκαταρκτικὰς γνώσεις ἐκ τῆς καθόλου Γεωγραφίας καὶ τὴν τὴν θρωακικὴν αὐτοκοκτοσίαν, τὸ δὲ Βον (15 τυπ. φύλλ.) τὴν Ἑλλάδα Ἐυρώπην καὶ τὰς λοιπὰς ἡπείρους καὶ ὅπερ σπουδαῖον ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὥρισεν εὐτελεῖ τιμὴν, ἵνα καταστήσῃ αὐτὸ προσιτόν.

Ὁ ἐπιθεωρὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεις-Μέγαρον Τυποκλῆθρον τῶν ΝΕΟΛΟΓΟΥ